

INVESTERINGS- SIGNALEN

Juni 2017

Rekordstort rekryteringsbehov

” Sammantaget behöver branschen anställa 7500 personer fram till årsskiftet. Det är en ökning med 30 procent jämfört med samma period förra året.

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	3
Om Investeringsignalen	4
Inledning.....	6
Investeringar inom sektorn.....	6
Orderstocksindex och konfidensserie	7
Prisbildens utveckling.....	8
Utvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen.....	11
Arkitektföretagen	13
Teknikkonsultföretagen (bygg- och anläggningsorienterade konsultföretag)	15
Utvecklingen för industrikonsulterna	17
Sysselsättningsläget	21
Regional statistik	26
Kommande rapporter.....	37
Kontakt	38

SAMMANFATTNING

Kompetensbristen är största utmaningen i rekordstark bransch

Svenska Teknik&Designföretagens medlemmar (arkitekter, teknikkonsulter och industrikonsulter) fortsätter att sända signaler om en bransch i stark medvind. Orderläget förbättrades under våren på samtliga verksamhetsområden. Lönsamheten förstärktes tack vare det goda orderläget i kombination med ökande genomsnittsarvodena. Kompetensbristen fortsätter att öka. Tre av fyra företag behöver rekrytera och sammantaget behöver branschen anställa 7500 personer fram till årsskiftet.

Personalomsättningen är fortsatt stor och företagen rekryterar huvudsakligen från varandra. Nästan hälften (45 %) av de som rekryterades kom från konkurrerande företag.

I medlemsundersökningen bland arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag medverkade 114 företag som tillsammans har cirka 25 000 medarbetare i Sverige. Undersökningen genomfördes under maj månad.

Orderstocksindex ökade för arkitekt-, teknikkonsult- och industriföretagen under våren och alla tre verksamhetsområdena registrerade de högsta indexen hittills. Förväntningarna på orderlägets utveckling är fortsatt optimistiska även om andelen företag med positiva förväntningar avtar. Fyra av tio företag tror på fortsatt tilltagande orderingång medan endast vart tjugonde tror på en minskning. De flesta förväntar sig alltså fortsatt starkt orderläge i slutet av året.

Debiteringsgraden ökade för arkitekter och industrikonsulter under första tertiet 2017, jämfört med sista tertiet 2016. För teknikkonsulterna inom bygg och anläggning minskade det en aning. Vart tredje företag tror att debiteringsgraden ökar fram till december medan endast vart tjugonde företag tror att den minskar. Två av tre tror därmed att den förblir oförändrad.

Prisbilden förbättrades under våren. Fler än hälften, 54 %, av företagen uppgav att genomsnittsarvodena ökat jämfört med sista tertiet 2016, medan endast 6 % uppgav att de minskat. Mätningar av faktiska genomsnittsarvodena stöder den bilden. De ökade med omkring 2,5 % för arkitekt- och teknikkonsultföretagen och med en knapp procent för industrikonsultföretagen.

Lönsamheten fortsätter att förbättras för teknikkonsult- och industrikonsultföretagen, medan de avtar en aning för arkitektföretagen. Rörelsemarginalen för teknikkonsulterna under första tertiet 2017 var 11,2 %, jämfört med 10,3 % under sista tertiet 2016. Industrikonsulternas rörelsemarginal ökade till 7,5 %, jämfört med 6,9 % sista tertiet 2016. Arkitekternas rörelsemarginal minskade till 13,8 % under första tertiet jämfört med 15,0 % under sista tertiet 2016. Det ska påpekas att detta är preliminära siffror. Den är troligare lägre i årsredovisningarna, när avskrivningar är medräknade. Men trenden är ändå klart positiv; lönsamheten blir bättre. Två av tre (63 %) företag uppgav att rörelsemarginalen var bättre under första tertiet 2017 jämfört med motsvarande period föregående år. 54 % av företagen tror att rörelsemarginalen under 2017 ökar jämfört med 2016, endast vart tionde företag tror att den försämras.

Kompetensbristen är branschens största utmaning för tillfället. Tre av fyra företag behöver anställa. Sammantaget behöver branschen anställa 7500 medarbetare fram till årsskiftet. Det saknas dock minst 5000 personer för att fylla alla vakanser.

Av de medarbetare som anställdes 2016 kom 45 % från konkurrenter, 15 % från andra delar av sektorn och 22 % var nyexaminerade. Resterande 18 % kom från närliggande sektorer, arbetslöshet, utlandet eller annan bakgrund. Personalomsättningen var 5,8 % för hela branschen. Det ger en årstakt på 17,5 %, vilket i så fall är en ökning jämfört med 2016 då personalomsättningen var 15 %.

OM INVESTERINGSSIGNALLEN

Investeringssignalen är Svenska Teknik&Designföretagens återkommande marknadsundersökning bland arkitektföretag, konsultföretag med bygg- och anläggningsverksamhet samt industrikonsulter. Den redovisar aktuell information om beläggning samt förväntningar på framtida orderläge och personalbehov. Företagen arbetar tidigt i investeringscykeln. I genomsnitt sker deras utrednings- och projekteringsinsats 12–18 månader före byggstart eller en industriell investering. Konsultföretagens unika position i investeringsprocessen innebär att marknadsundersökningen ger en tidig och tillförlitlig signal om förändringar i investeringsvolymen för t ex bostäder, infrastruktur samt industrins maskiner och processer.

Investeringssignalen mäter regelbundet branschens marknadssituation och publiceras tre gånger per år. Undersökningen baseras på ett representativt urval av branschföretag där merparten är STD-företagens medlemmar. Publikationen syftar till att öka kunskapen om branschen och att informera om dess marknadssituation och därmed ge såväl branschföretag som övriga intressenter bättre beredskap inför marknadsförändringar.

Verksamhet

Branschen delas in i arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. De två förstnämnda kategorierna utreder, projekterar och projektleder byggrelaterade investeringar i vid bemärkelse.

Industrikonsultföretagen – eller något mer tydligt industriteknikkonsultföretagen – utreder och projekterar industrins tillverkningsprocesser och utvecklar industrins produkter. Arkitekt- och teknikkonsultföretagen som projekterar alla slags byggnader och anläggningar, är de som projekterar fabriksbyggnaden medan industrikonsulten däremot tar sig an tillverkningsprocessen och/eller utvecklar de produkter som ska tillverkas.

Om branschen

Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultbranschen utreder, projekterar och deltar i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för närmare 500 miljarder kronor i år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av drygt 10 % av Sveriges BNP, som under 2016 var 4 375¹ miljarder kronor.

Branschens företag är i väsentlig omfattning verksamma i inledningen av investeringscykeln. Branschens utveckling och förväntningar om framtida marknadsläge ger därför en tidig och tillförlitlig signal om hur en betydande del av BNP kommer att utvecklas under det kommande året.

¹ Ekonomifakta.se

Om diagrammen

Orderstocksindex räknas fram genom en vägning mellan ineliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader.

Konfidenskurvorna visar skillnaden mellan procentandelen av företagen som angivit en positiv förväntan på orderstockens utveckling och de som angivit en negativ förväntan. Om exempelvis 60 % förväntar sig en förbättrad utveckling, 20 % förväntar sig en försämrad utveckling (och övriga 20 % förväntar sig en oförändrad bild) blir nettotalet + 40.

Diagrammen över prisbildens utveckling och förväntan på personalstyrkans utveckling redovisar också nettotal och beräknas på samma sätt som konfidenstalen.

Om denna undersökning

Mät datumet för denna undersökning är den 1 maj 2017. 114 medlemsföretag, med sammanlagt drygt 25 000 anställda i Sverige, har deltagit i marknadsundersökningen. Svaren har samlats in under maj månad. Ett stort tack till alla företag som medverkat!

INLEDNING

I den här undersökningen, genomförd i maj 2017, signalerar Svenska Teknik&Designföretagens medlemmar om en bransch i stark medvind, där orderläget ligger på rekordnivåer och där lönsamheten fortsätter att stärkas. En viktig faktor bakom den förbättrade lönsamheten är att prisutvecklingen börjat röra sig uppåt. I kombination med stigande debiteringsgrader lyckas branschen därmed parera de skenande lönekostnadsökningarna. Den stora kompetensbristen inom sektorn drar upp personalomsättningen som i sin tur accelererar löneutvecklingen. Kompetensbristen är just nu den största utmaningen för branschen, som skulle kunna sysselsätta ytterligare 10 % utöver den samlade personalstyrkan.

I rapporten presenteras utvecklingen av investeringar i Sverige, orderstocksindex, prisutveckling följt av en redogörelse för utvecklingen på respektive verksamhetsområde; arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Därefter rapporteras om sysselsättningsläget och rekryteringsbehovet i branschen. Slutligen presenteras den regionala statistiken.

Investeringar inom sektorn

Tabellen nedan visar investeringarna inom sektorn under 2016 samt prognoser för investeringsutvecklingen under 2017 och 2018. Bygg- och anläggningsinvesteringarna ökade med 10 % mellan 2015 och 2016, till sammanlagt 450,7 miljarder kronor. Främsta orsaken bakom detta var den stora ökningen på bostadsinvesteringarna, som ökade med 17 %. Men även lokalinvesteringarna (4 %), industribyggnader (6 %) och infrastruktur- och anläggningsinvesteringarna (5 %) ökade. Industrins investeringar i maskiner och utrustning ökade med 3 % till 56,9 miljarder kronor.

Investeringarna inom bygg- och anläggningssektorn väntas öka med omkring 8 % under 2017 och 1 % under 2018. Det är framförallt en väntad avmattning på bostadssektorn som gör att investeringarna minskar i ökningstakt.

Investeringar i Sverige (* miljarder kronor)	2016		2017 (p)		2018 (p)	
	*	%	%	%		
Bostäder	219,5	17	15	-1		
Lokaler	130,2	4	1	3		
Industribyggnader	7,1	6	21	0		
Infrastruktur o övr anläggningar	88,3	5	-1	6		
Bygginvesteringar totalt:	450,7	10	8	1		
Industrins investeringar i maskiner och utrustning enl SCB och STD-företagen	56,9	3	0	2		

Tabell 1: Bygg- och industriinvesteringar 2016 samt prognos för 2017 och 2018 (fasta priser). Källa: SCB, BI och STD-företagen.

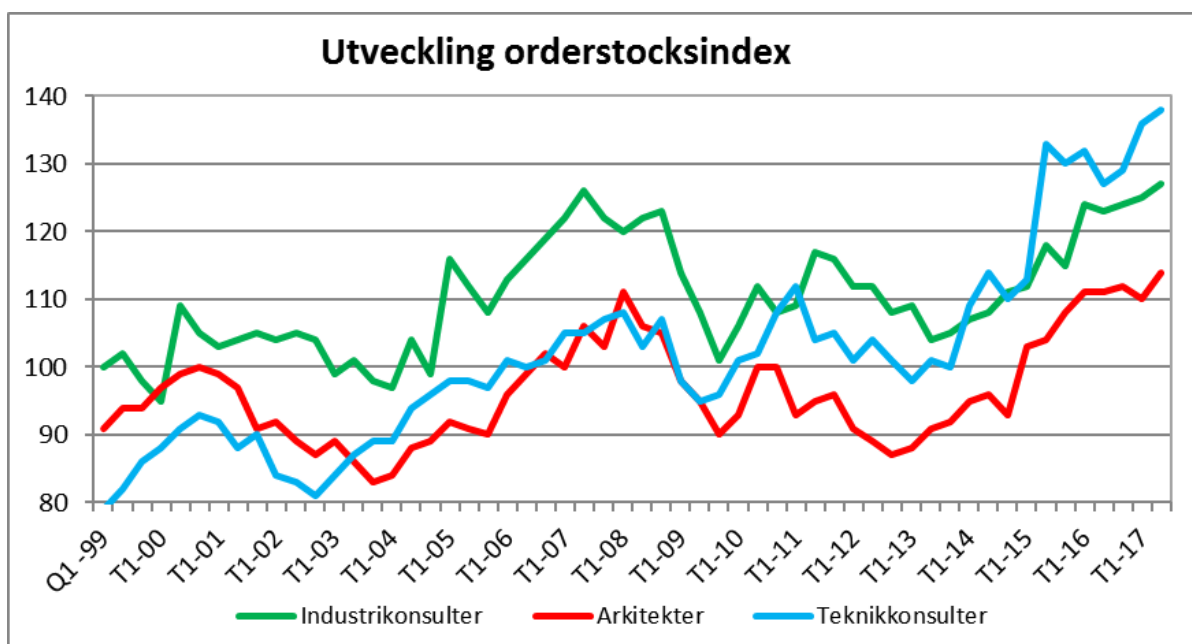
Orderstocksindex och konfidensserie

Orderläget förbättrades på samtliga delsektorer mellan januari och maj, till något som kan beskrivas som ett rekordläge – åtminstone på bygg- och anläggningssektorn. Orderstocksindex nådde rekordnoteringar för alla tre delsektorerna; arkitekter, teknikkonsulter och industrikonsulter. Orderstocksindex är framräknat genom en vägning mellan inneliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader.

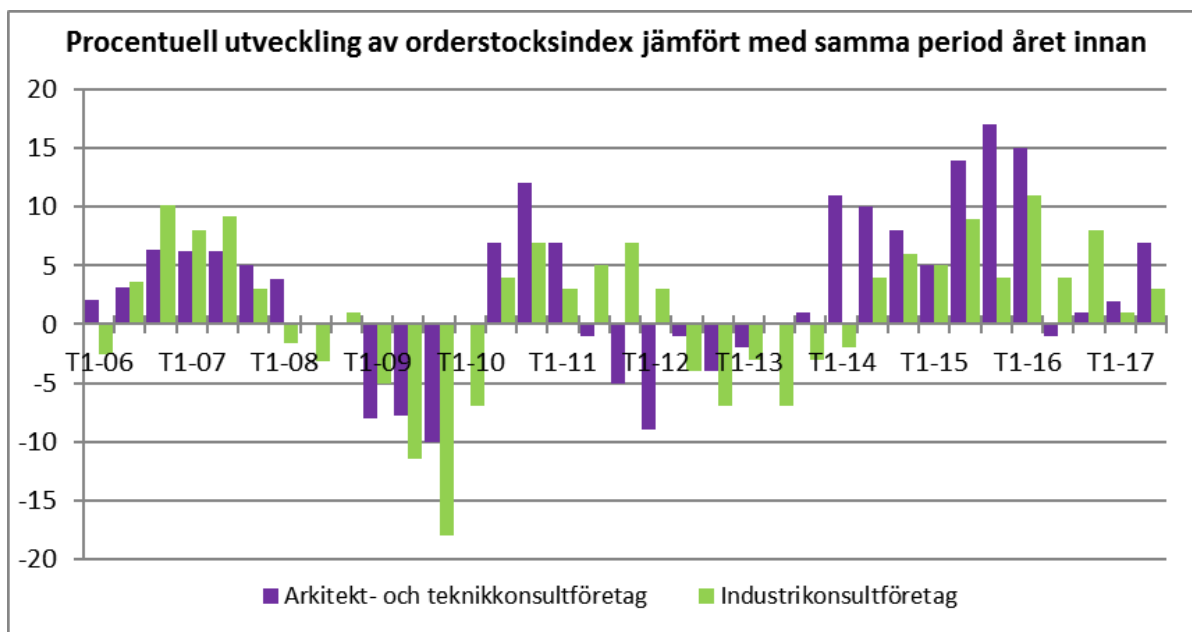
Arkitekternas orderstocksindex vände uppåt igen efter en tillfällig dipp i januari. Det ökade till 114 i maj, från 110 i januari och 112 i september. Teknikkonsulternas orderstocksindex ökade igen, denna gång till 138 från 136 i januari och 129 i september. Även industrikonsulternas orderstocksindex fortsatte att öka, till 127 i maj, från 125 i januari och 124 i september.

Siffrorna i sig säger inte så mycket, utan det är riktningen på orderstocksindex och förändringstakten som visar utvecklingen av branschens samlade orderreserver. Tittar på man på kurvorna i diagrammet nedan ser man en klar och tydlig trend på växande orderstocksindex för alla tre delsektorerna. Det är en trend som inleddes under slutet av 2013 och början av 2014, och som sedan rullat på stadigt uppåt. Orderingången har ökat år för år och orderstocken per anställd likaså.

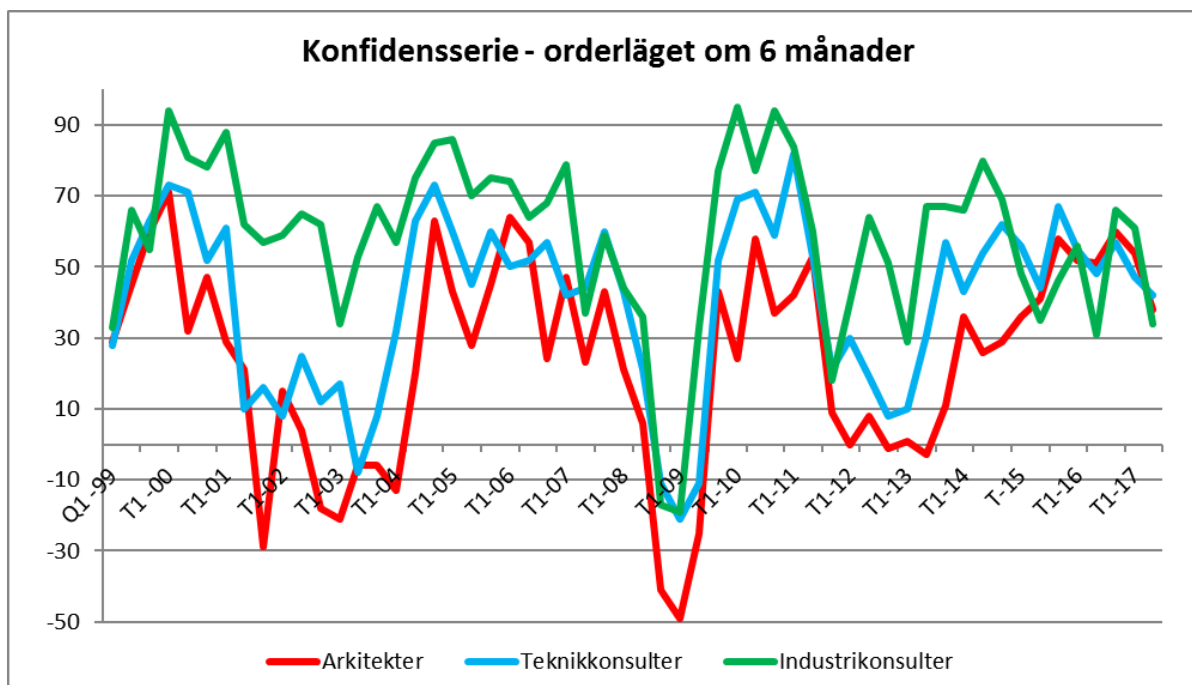
I diagrammet nedan visas orderstocksindex för arkitektföretag, teknikkonsulter och industrikonsulter.

I diagrammet nedan jämfört orderstocksindex i denna mätning med motsvarande period föregående år. Det ger en indikation på om utvecklingen går uppåt eller nedåt. Arkitekternas och teknikkonsulternas samlade orderstocksindex ökade med 7 % mellan maj 2016 och maj 2017, medan industrikonsulternas orderstocksindex ökade med 3 % under samma period. Det är alltså ytterligare en faktor som indikerar att utvecklingen går åt rätt håll.

Konfidensindikatorn, som bygger på nettotalet mellan positiva och negativa företag, visar på fortsatt optimism kring orderutvecklingen framöver även om kurvorna svänger nedåt. Med tanke på det rekordstarka orderläget i branschen är det svårt att förvänta sig att lika många ska tro på ökad ordergång om sex månader. Fler än två av fem (43 %) av företagen tror ändå på ökad ordergång och drygt hälften (52 %) tror på oförändrat, starkt, orderläge. Resterande 5 % av företagen, blott, tror alltså på ett svagare orderläge i december i år.

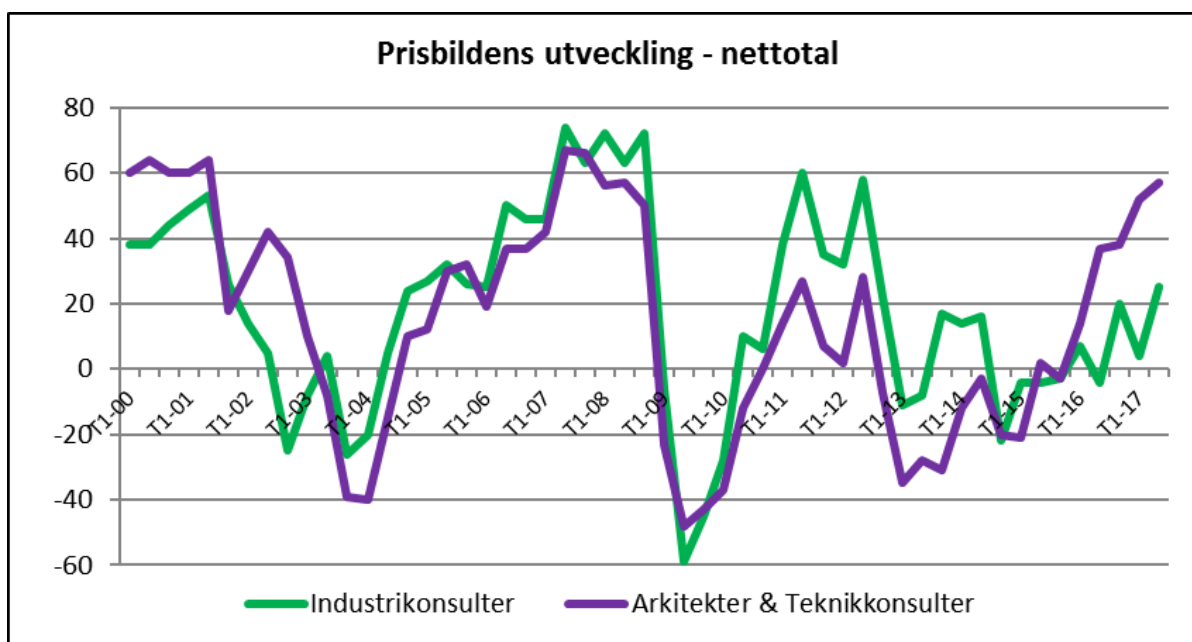
Arkitekternas konfidensnetttotal var +38 (41-3) i maj, mot +54 (57-3) i januari och +60 (63-3) i september. Teknikkonsulternas konfidensnetttotal var +42 (46-4) i maj, mot +47 (53-6) i januari och +57 (57-0) i september. Industrikonsulternas konfidensnetttotal var +34 (41-7) i maj, mot +61 (64-3) i januari och +66 (69-3) i september.

Prisbildens utveckling

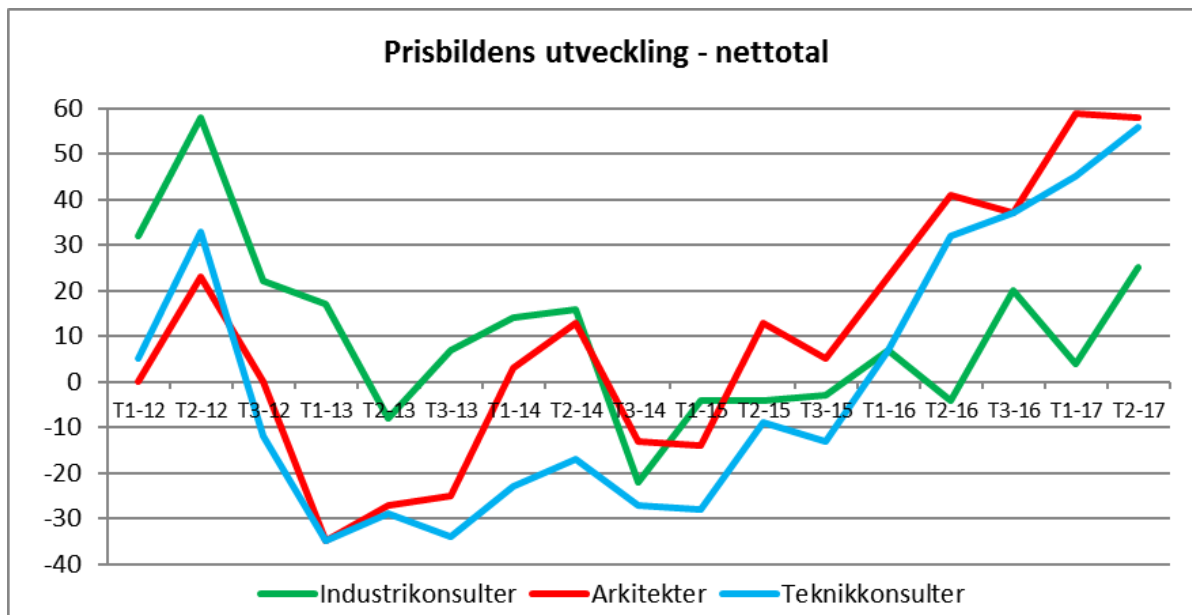
Prisbildens fortsatte att förbättras under det första tertialet av 2017, en utveckling som inleddes under mitten av 2015 efter några års stark prispress. Över hälften (53 %) av de medverkande företagen uppgav att de kunnat höja sina arvoden sedan i januari. Endast 6 % av de svarande sade sig ha sänkt sina arvoden under samma period. Nettotalet mellan de som höjt minus de som sänkt sina timarvoden för teknikkonsulterna var +56 (65-9), en ökning från +45 (49-4) i januari. Samma nettotal uppvisade arkitekterna; +56 (58-2), något lägre än i januari då det var +59 (59-0). Industrikonsulternas nettotal var +25 (32-7), en klar ökning från +4 (23-19) i januari.

Bilden av en positiv prisutveckling i branschen backas upp av mätningar av genomsnittsarvodena för de olika verksamhetsområdena. Teknikkonsulternas genomsnittsarvoden under första tertialet 2017 ökade med 2 % jämfört med sista tertialet 2016 och med 4 % jämfört med motsvarande period föregående år. Arkitekternas genomsnittsarvoden ökade med 3 % jämfört med i förra mätningen och med hela 7 % jämfört med samma period förra året. Industrikonsulternas genomsnittsarvoden har ökat något långsammare; ingenting sedan i januari och en dryg procent jämfört med samma period förra året.

Diagrammet nedan visar företagens uppfattning om prisbildens utveckling över tiden. Arkitekter och teknikkonsulter presenteras gemensamt.

I diagrammet nedan redovisas alla tre verksamhetsområden separat; industrikonsulter, teknikkonsulter och arkitektföretag. Alla delsektorerna uppvisar positiva nettotal. Arkitektföretagens kurva svänger nedåt en aning, men är dock kvar på en hög nivå.

Bilden är dock inte enhetlig för alla typer av uppdrag. Framförallt teknikksulter som arbetar mot offentliga beställare uppger att det fortfarande är svårt att höja priserna. Konkurrensen är stor på den sektorn och upphandlingsformen pressar priserna, då timpriser oftast styr utvärderingarna.

UTVECKLINGEN FÖR ARKITEKT- OCH TEKNIKKONSULTFÖRETAGEN

Det är rekordläge på bygg- och anläggningssektorn. Teknikkonsulter och arkitekter har svårt att hinna med alla uppdrag de erbjuds. Orderböckerna är fulla och debiteringsgraden skjuter i höjden. Det är framförallt bostadsbyggandet som driver på byggsektorn. Antalet påbörjade lägenheter under 2016 nådde rekordnoteringen 64 000². Den noteringen väntas överträffas under 2017 då drygt 66 000 lägenheter beräknas påbörjas. Detta har matchats av ökande lokalinvesteringar i övrigt tillsammans med stigande infrastruktur- och anläggningsinvesteringar.

I tabellen nedan visas hur förväntningarna ser ut för de olika delsektorerna samt hur mycket de representerar i procentandelar av branschens omsättning.

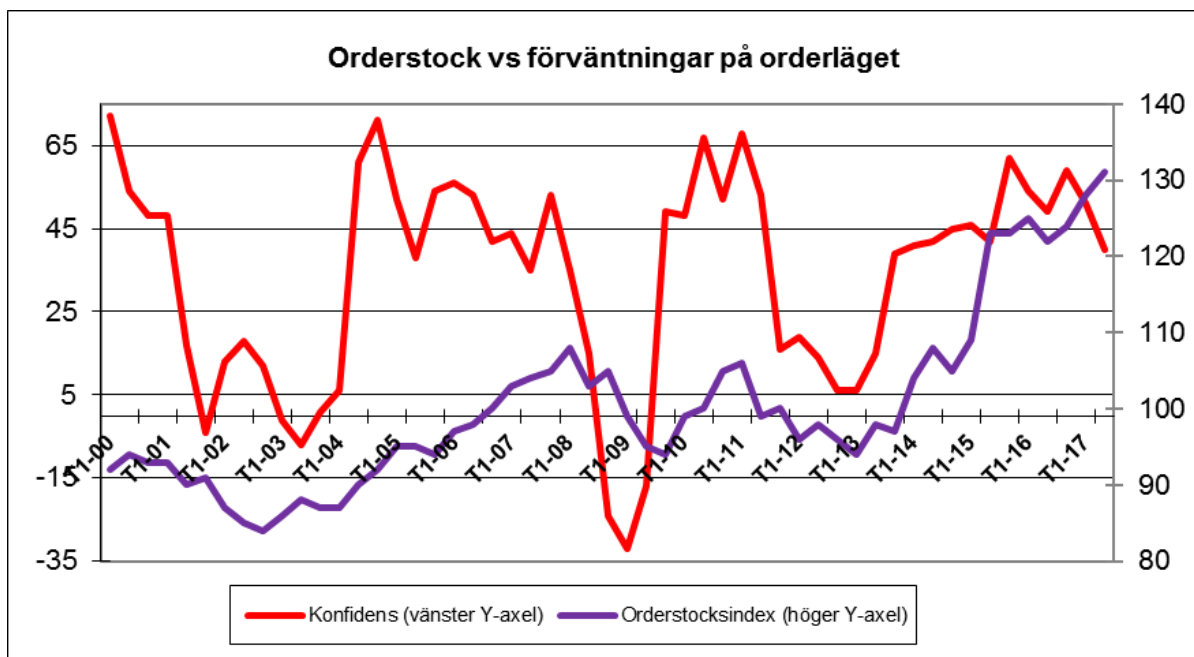
Arkitekter & teknik konsulter		Maj 2017			
		Förväntningar (%)			Andel volym (%)
Delsektorer	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Bostäder	43	57	0	16	16
Övriga hus	43	57	0	28	22
Industribyggnader	9	85	6	8	7
Infrastruktur	55	45	0	27	30
Övriga anläggningar	27	61	12	6	10
Miljö/utredningar	47	53	0	8	9
Stadsplanering	54	46	0	7	6
Totalt vägt	44 (40)	55 (56)	1 (3)	100	100

Tabell 2: Förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

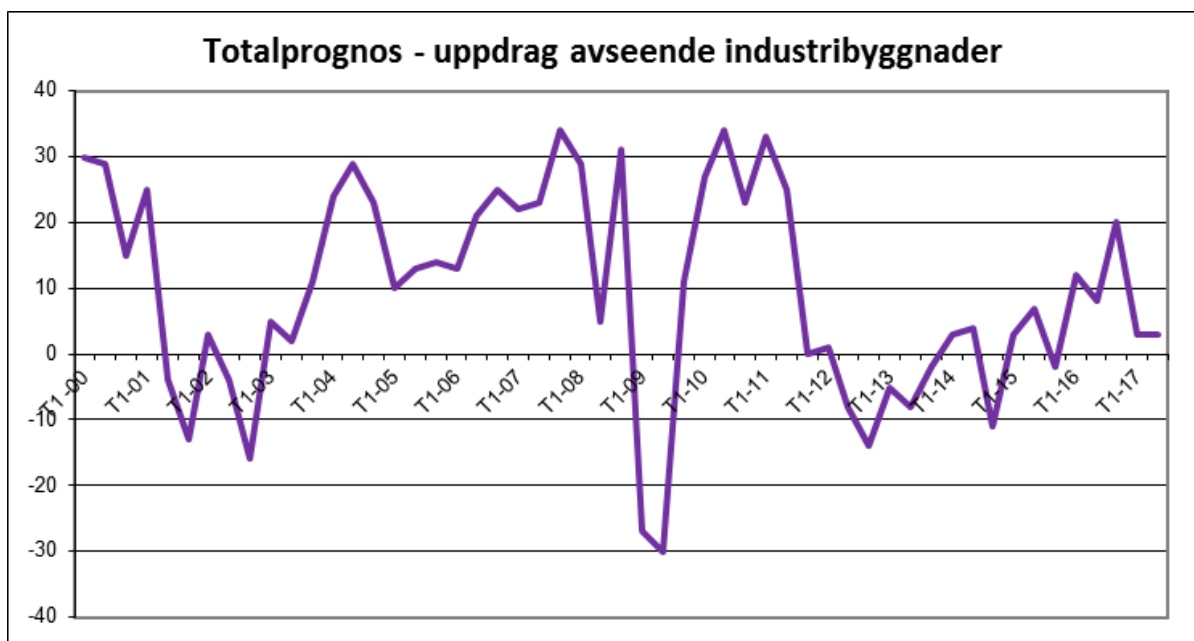
Tabellen visar att förväntningarna är fortsatt optimistiska gällande orderingen för samtliga delsektorer, men inte minst på de volymmässigt viktigaste sektorerna; bostäder, övriga lokaler och infrastruktur. Där är konfidensnetttotalen fortsatt mycket höga; +43 (43-0) för både bostadssektorn och övriga lokaler samt +55 (55-0) för infrastruktur.

I diagrammet nedan syns arkitekternas och teknik konsulternas gemensamma orderstocksindex och konfidensindikator, som visar nettotalet över andelen företag med positiva minus negativa förväntningar på orderingen. Orderstocksindexkurvan fortsätter uppåt medan konfidensindikatorn fortsätter att vika nedåt. Men det är fortfarande en övervägande andel företag som tror på förbättrad ordergång än det motsatta. Med tanke på rekordläget är det anmärkningsvärt att det fortfarande är så många företag som tror att orderingen ska fortsätta att öka.

² Byggnationstidningen, nr 1 2017. 29 mars. Sveriges Byggindustriers uppräknings av SCB's preliminära statistik.

Diagrammet nedan visar arkitekt- och teknikkonsultföretagens sammantagna förväntningar på uppdrag avseende industribyggnader.

Arkitektföretagen

Arkitektföretagens orderläge förstärktes mellan januari och maj. Orderstocksindex ökade till 114 från 110 i januari. Förväntningarna på ordergången framöver är alltså positiva. Konfidensnettotalet är +38 (41-3) vilket visserligen är lägre än i januari då det var +54 (57-3), men det är fortfarande många fler företag som är optimistiska än negativa. Med tanke på det starka orderläget för tillfället är detta mycket goda signaler. När det gäller de olika delsektorerna råder alltså stor optimism kring bostadssektorn, där konfidensnettotalet är +43 (50-7). Även på den enskilt största delsektorn, övriga hus, är konfidensnettotalet positivt; +20 (26-6). Den enda delsektorn där konfidensnettotalet är negativt är den för energi- och kraftanläggningar; -17 (0-17).

Nedan redovisas arkitektföretagens förväntningar på orderlägets utveckling, fördelat på delsektorer samt delsektorernas respektive andel av omsättningen under 2015 och 2016.

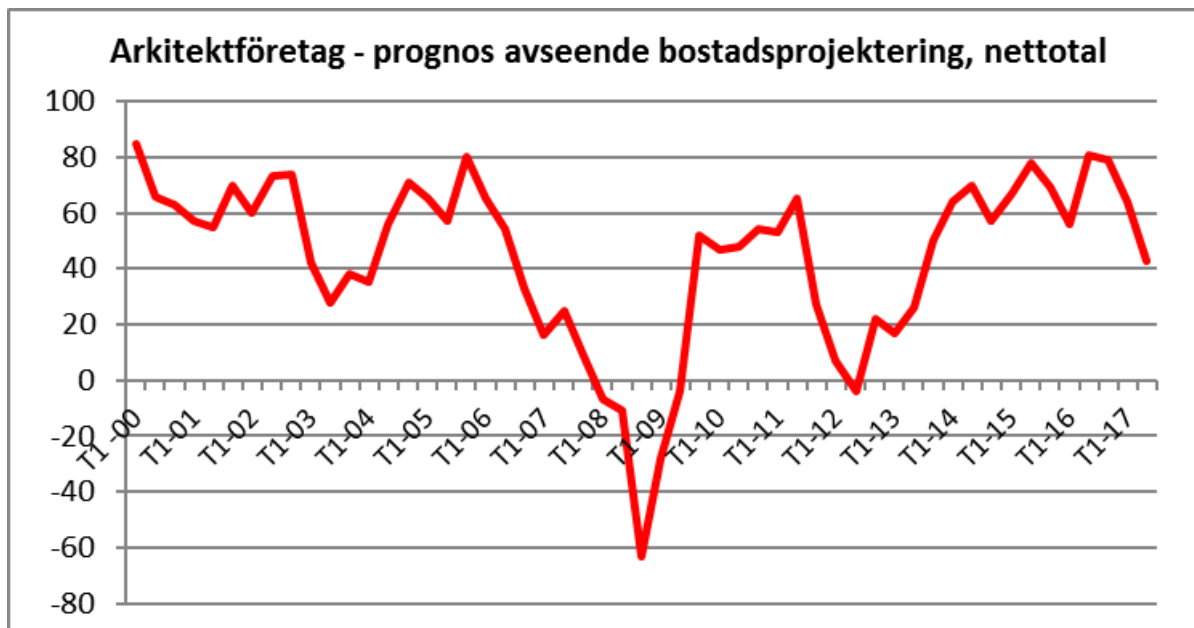
Arkitekter	Maj 2017				
	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Delsektorer					
Bostäder	50	43	7	28	31
Övriga hus	26	68	6	51	48
Industribyggnader	14	72	14	6	4
Infrastruktur	14	72	14	2	8
Övriga anläggningar	0	83	17	2	1
Miljö/utredningar	31	69	0	3	2
Stadsplanering	41	59	0	8	6
Totalt vägt	33 (44)	61 (52)	6 (4)	100	100

Tabell 3: Arkitekternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

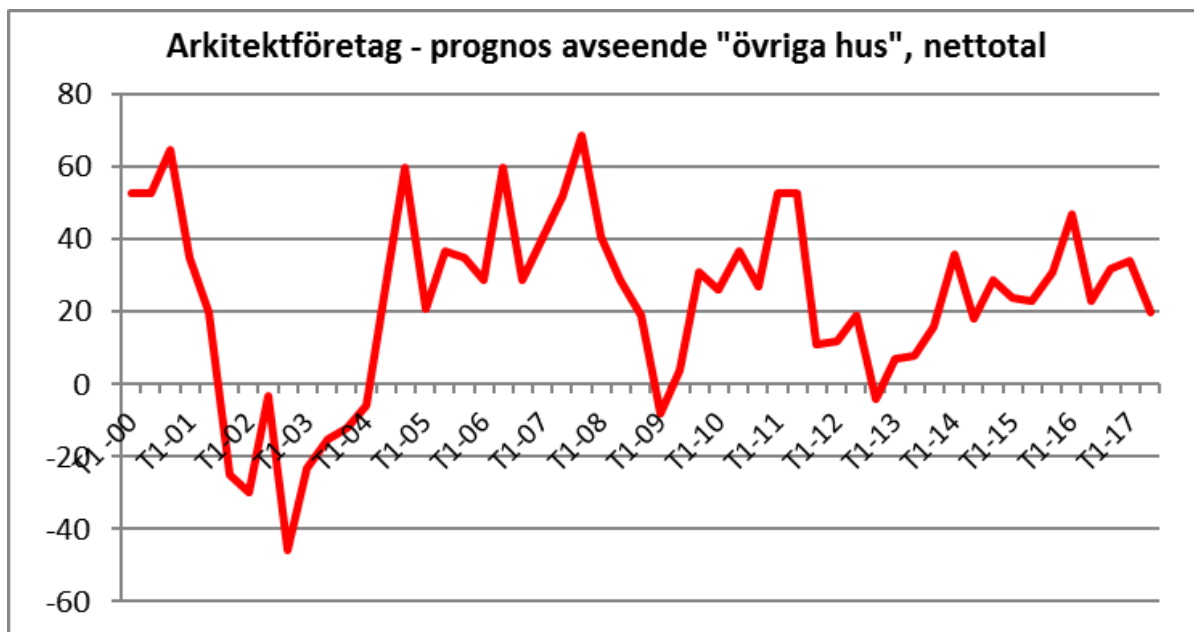
Lönsamheten är fortfarande mycket god för arkitektföretagen. Rörelsemarginalen under första tertiet 2017 var 13,8 %, vilket är högre än den preliminära rörelsemarginalen för 2016 som var 12,1 %. Men den är något lägre än under sista tertiet 2016, då den var 15 %. Två av tre (61 %) av arkitektföretagen uppgav att rörelsemarginalen var bättre under våren jämfört med samma period förra året. Endast vart tionde företag uppgav att den var sämre. Två av fem (42 %) trodde att rörelsemarginalen skulle fortsätta att förstärkas under 2017 jämfört med 2016, 13 % trodde att den skulle försämrans. Förklaringarna bakom den förbättrade lönsamheten i arkitektbranschen är givetvis det mycket goda orderläget, som genererar full beläggning, stigande debiteringsgrader och ökande priser.

Debiteringsgraden under januari till april var 80,3 %, vilket är en ökning jämfört med de 79,8 % som noterades under hösten 2016. Vart fjärde (26 %) arkitektföretag tror att den ökar fram till årsskiftet, medan vart tjugonde (6 %) tror att den minskar. Arkitekternas uppdragsvolym under 2016 genererades till 59 % från privata beställare och resterande 41 % från offentliga beställare.

I diagrammet nedan illustreras konfidenskurvan för bostadsprojektering. Det är fortsatt stort tryck på bostadsbyggandet även om konfidensindikatorn svänger nedåt, vilket indikerar att ökningstakten kanske är på väg att mattas av.

I diagrammet nedan illustreras konfidenskurvan för "övriga hus", som också den dalar i den här mätningen. Ökningstakten mattas av.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

Teknikkonsultföretagen (bygg- och anläggningsorienterade konsultföretag)

Teknikkonsulterna inom bygg, anläggning och installation har en fortsatt mycket positiv utveckling. Orderläget fortsätter att förbättras. Orderstocksindex nådde en ny toppnotering för andra mätningen i rad. Det ökade till 138 i maj, från 136 i januari. I maj 2016 var det 127. Den rekordstarka bostadssektorn ligger givetvis till stor del bakom det goda orderläget. Men även uppdrag avseende övriga hus (lokaler) har ökat i volym, inte minst handelslokaler. Dessutom har industrins investeringar i byggnader ökat igen. Även infrastruktur- och anläggningssektorn har haft en växande investeringsvolym de senaste två åren. Där är det främst privata investeringar i vatten- och reningsverk, post- och teleprojekt samt offentliga investeringar i vägar och gator som stått för ökningen. Optimismen håller i sig också som det ser ut. Knappt hälften (46 %) av teknikkonsulterna förväntar sig en fortsatt ökad ordergång och hälften (50 %) tror på oförändrat (starkt) läge. Endast ett av tjugofem (4 %) företag tror att orderläget försämras fram till årsskiftet. Det ger konfidensnettotalet +42 (46-4). Detta är visserligen lägre än det var i januari, +47 (53-6), men med tanke på det rekordstarka orderläget är det en mycket positiv notering.

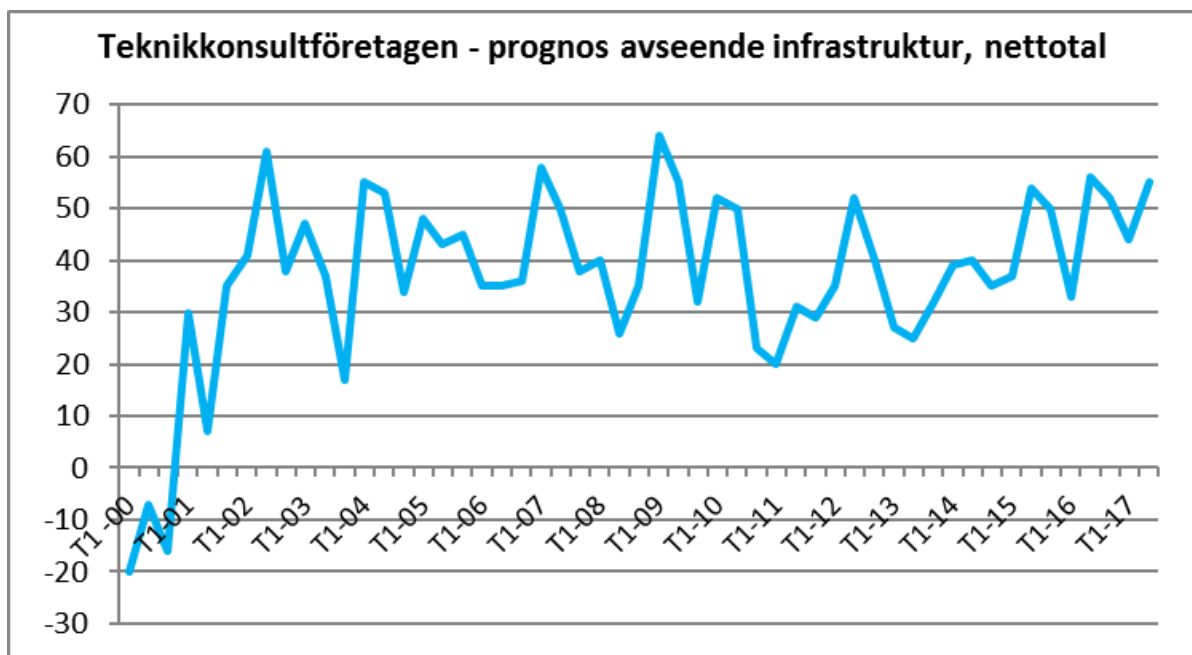
Nedan redovisas teknikkonsultföretagens förväntningar på orderlägets utveckling fördelat på delsektorer samt delsektorernas respektive andel av omsättningen under 2015 och 2016.

Teknikkonsulter	Maj 2017				
	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
Delsektorer	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Bostäder	43	57	0	14	12
Övriga hus	43	57	0	23	17
Industribyggnader	9	85	6	8	8
Infrastruktur	55	45	0	32	35
Övriga anläggningar	27	61	12	7	12
Miljö/utredningar	47	53	0	9	10
Stadsplanering	54	46	0	7	6
Totalt vägt	44 (43)	55 (50)	1 (7)	100	100

Tabell 4: Teknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

Som tabellen ovan visar håller optimismen i sig. Det är positiva konfidensnetttotal i samtliga delsektorer och mycket höga noteringar i de tre största delsektorerna; infrastruktur, övriga hus och bostäder. De tre delsektorerna representerade mer än en tredjedel (69 %) av teknikkonsulternas omsättning under 2016. De höga konfidensnetttotalen sänder tydliga signaler om en sektor som seglar i medvind.

I diagrammet nedan illustreras förväntningarna på infrastruktursektorn över tiden. Det är fortsatt positiva och stigande konfidensnetttotal.

Den förbättrade lönsamheten som registrerades under 2016 ser ut att hålla i sig. Rörelsemarginalen under första tertialet 2017 är högre än den var under sista tertialet 2016; 11,2 % nu mot 10,3 % då. Den är nästan i nivå med rörelsemarginalen för helåret 2016 som var 11,5 %. Notera att detta är preliminära siffror som troligtvis är högre än rörelsemarginalen kommer vara i årsredovisningarna där avskrivningar och annat räknas med, men det är ändå en tydlig signal om att lönsamheten i branschen förbättrats under 2016 och början av 2017. Den positiva trenden bekräftas av företagen själva. 58 % av de medverkande teknikkonsultföretagen uppgav att lönsamheten för första tertialet 2017 var bättre än under motsvarande period förra året och endast 7 % att den var sämre. Hälften (51 %) av företagen tror också att lönsamheten under 2017 blir bättre än under 2016, och 7 % att den försämras. Så branschen är klart optimistisk även när det kommer till lönsamhetsutvecklingen.

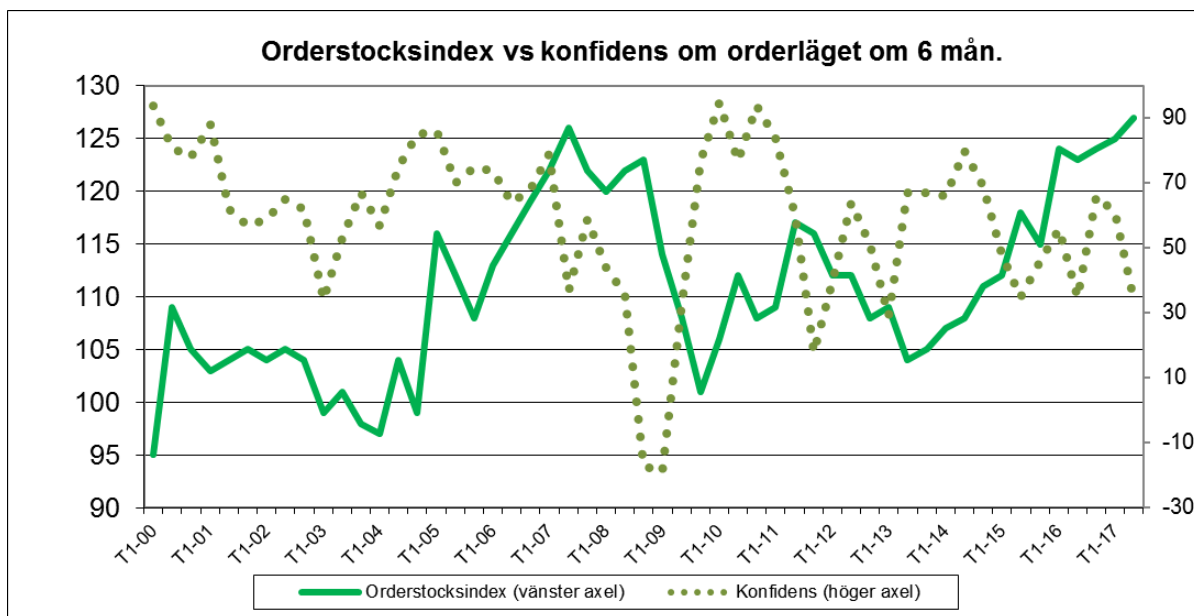
De faktorer som ligger bakom den förbättrade lönsamheten för teknikkonsulterna är framförallt prisutvecklingen och det rekordstarka orderläget. Orderläget har varit bra i flera år, men prisutvecklingen har dröjt. Anledningen till detta är den stora andelen offentliga beställare och offentliga upphandlingar. Där är prispressen fortfarande utbredd, då timpriser väger alltför tungt som värderingsgrund för val av leverantör. Men, under 2016 och 2017 har genomsnittsarvodena långsamt börjat stiga. Under årets första tertiäl ökade genomsnittsarvodena med ungefär 2 % och jämfört med samma period förra året ökade de med 4 %. Priserna har ökat främst tack vare en större andel uppdrag mot privata beställare, inte minst inom bostadssektorn men även kommersiella lokaler. Offentliga beställare representerade 54 % av omsättningen under 2016 och 46 % av omsättningen kom från privata beställare. Debiteringsgraden har också ökat under senare år. Vid denna mätning var debiteringsgraden dock något lägre än vid förra mätningen; 78,5 % mot 79,4 %. Men i ett längre perspektiv kan man konstatera att debiteringsgraden ökat med ungefär tre till fem procentenheter under de senaste fem åren. Två av fem (38 %) av företagen tror också att debiteringsgraden kommer att öka fram till årsskiftet. Endast 5 % av företagen tror att den kommer att minska.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

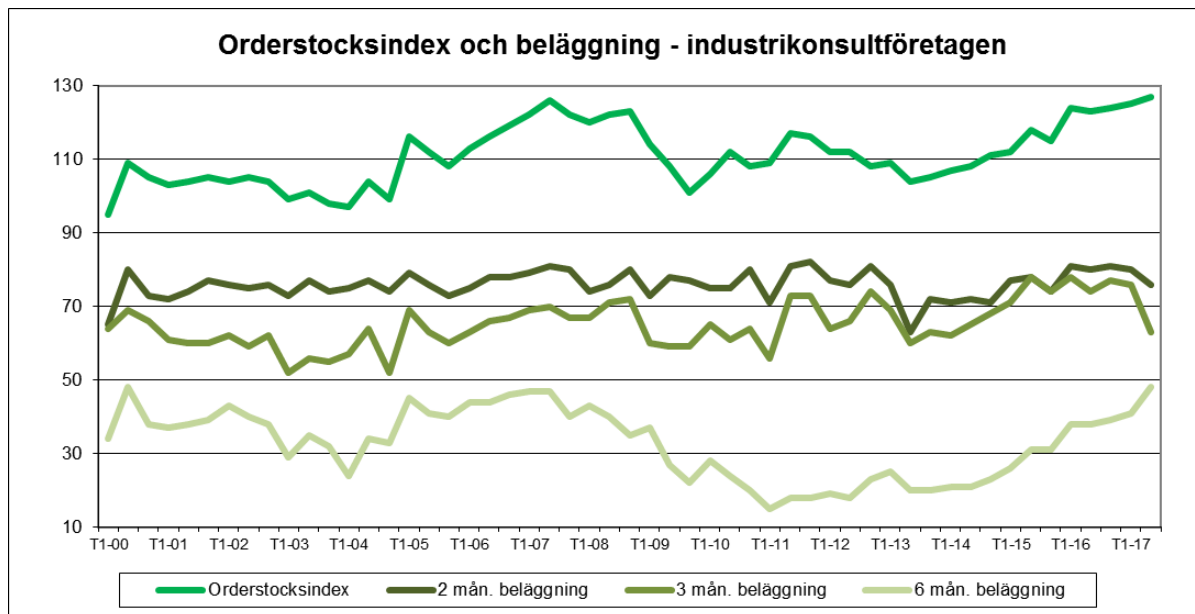
Utvecklingen för industrikonsulterna

Industrikonsulternas orderläge fortsatte att förstärkas under våren 2017. Orderstocksindex nådde en toppnotering; 127 i maj mot 125 i januari. Det är också, naturligtvis, högre än vid motsvarande period förra året då orderstocksindex var 123. Den ökande ordervolymen sker inom samtliga delsektorer och kundsegment. Industrin i Sverige har ökat sina investeringar i maskiner och utrustning under de senaste åren samtidigt som hemmamarknaden i övrigt varit relativt god, med vissa variationer mellan kundsegment. Nu kommer rapporter om att ekonomin i omvärlden successivt stärks, vilket också redan lett till ökad exportefterfrågan för svensk tillverkningsindustri. Detta är givetvis faktorer som stärker industrikonsulternas konjunktur. En tillverkningsindustri som går bra investerar också mer i produkt- och processutveckling samt andra tjänster som industrikonsulterna levererar. Den positiva utvecklingen ser också ut att hålla i sig ett tag, i alla fall året ut. Två av fem (41 %) företag tror på en ökande ordergång fram till årsskiftet medan endast 7 % tror på en minskning. Det ger konfidensnettotalet +34 (41-7), vilket är lägre än i januari då det var +61 (64-3). Men det är ändå positiva signaler från industrikonsulterna.

Diagrammet nedan visar orderstocksindex utveckling tillsammans med konfidenskurvens utveckling. Orderstocksindex fortsatte att stiga i den här mätningen medan konfidenskurvan fortsatte att svänga nedåt. Båda kurvorna ligger dock kvar på mycket höga nivåer, vilket signalerar positiva vindar för industrikonsulterna.

I diagrammet nedan visas orderstocksindex tillsammans med beläggningsgraderna om 2, 3 och 6 månader.

Tabellen nedan visar företagens förväntningar på orderlägets utveckling fördelat på de olika delsektorerna och hur mycket respektive delsektor representerar den totala omsättningen. Förväntningarna är positiva på samtliga delsektorer.

Delsektorer	Industrikonsulter					Maj 2017	
	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		2015	2014
	Ökar	Oförändr.	Minskar				
Produktions-/processutveckling	53	41	6	27	26		
Produktutveckling	44	56	0	21	35		
Teknisk IT	43	57	0	8	17		
Information/utbildning	33	67	0	15	5		
Annat	31	69	0	29	17		
Totalt vägt	43 (50)	55 (48)	2 (2)	100	100		

Tabell 5: Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

Högst konfidensnetttotal redovisades även denna gång för de två största delsektorerna; produktions- och processutveckling samt produktutveckling, som tillsammans representerade 48 % av industrikonsulternas omsättning under 2016. Där var konfidensnetttotalen +53 (53-0) respektive +44 (44-0). Även för uppdrag avseende teknisk IT var konfidensnetttotalen mycket högt; +43 (43-0).

Tabellen nedan visar förväntningarna fördelat på de olika kundsegmenten samt hur mycket respektive kundsegment representerar den totala omsättningen.

Industrikonsulter		Maj 2017			
		Förväntningar (%)			Andel volym (%)
Kundsegment	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Gruvindustrin	83	17	0	5	6
Trä/massa/pappers ind	50	40	10	8	11
Läkemedels/kemiska ind	38	62	0	6	11
Livsmedelsindustrin	25	67	8	3	1
Metall/maskinindustrin					
- Metallindustri	31	61	8	6	2
- Maskinindustri	38	54	8	3	7
- Verkstadsindustri	44	50	6	11	9
Tillv el/optik/telekom prod	50	50	0	8	2
Tillv fordon/transp medel	53	40	7	17	25
Energi/kraft	44	56	0	23	14
Andra kundsegment	40	60	0	10	12
Totalt vägt	47 (43)	49 (54)	4 (3)	100	100

Tabell 6: Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på kundsegment.

Även här var förväntningarna positiva för samtliga kundsegment. Högst konfidensnetttotal registrerades för gruvindustrin, +83 (83-0), följt av tillverkning av optik och telekomutrustning, +50 (50-0) och tillverkning av fordon och transportmedel, +46 (53-7).

Diagrammen nedan visar konfidenskurvornas utveckling för de olika delsektorerna. Trenden är vikande kurvor för alla delsektorerna förutom teknisk IT, där kurvan svänger uppåt. Men samtliga ligger på relativt höga nivåer, som signalerar förväntad ökning på ordergången. Punkter över noll indikerar fler positiva än negativa företag.

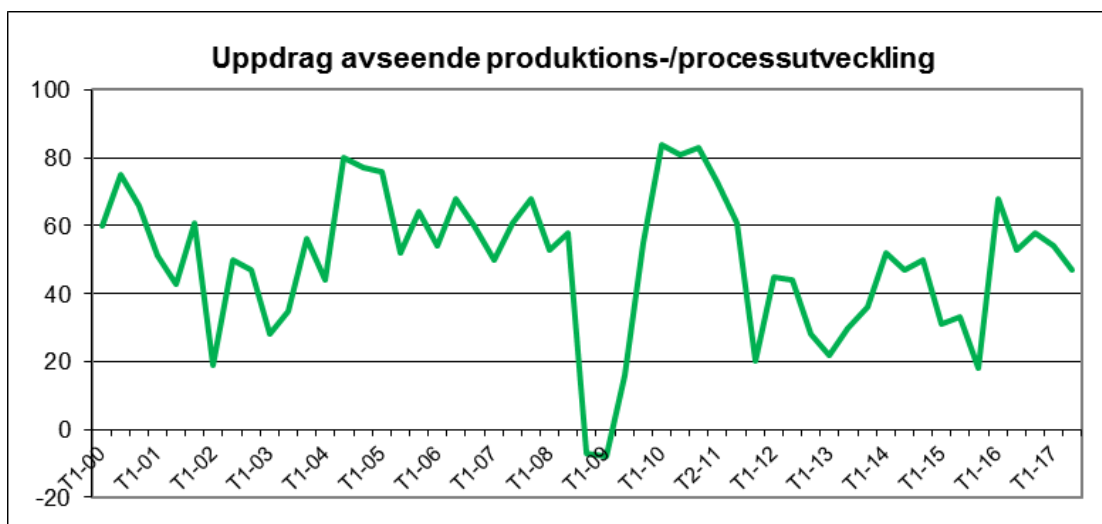

Diagram 13: Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende produktions- och processutveckling. Netttotal.

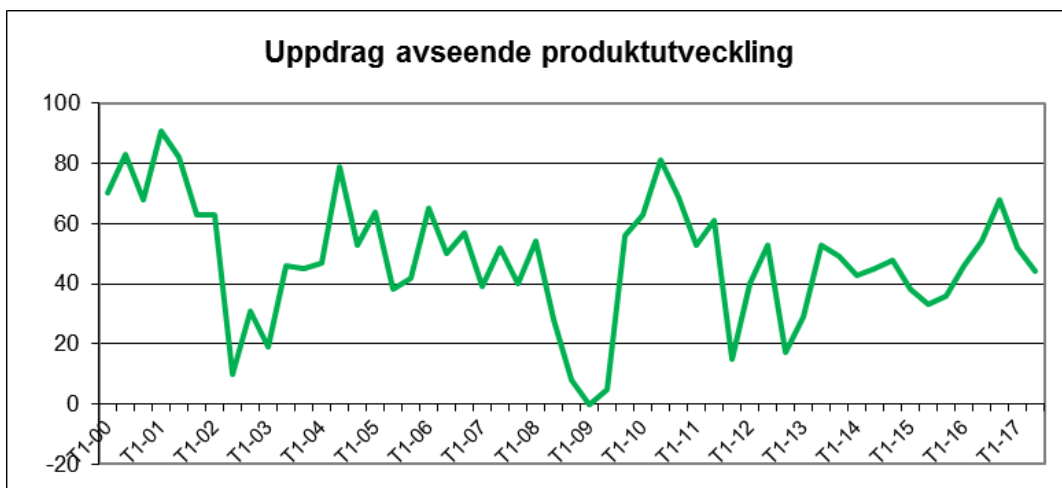

Diagram 14: Industrikonstulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende produktutveckling. Netttotal.

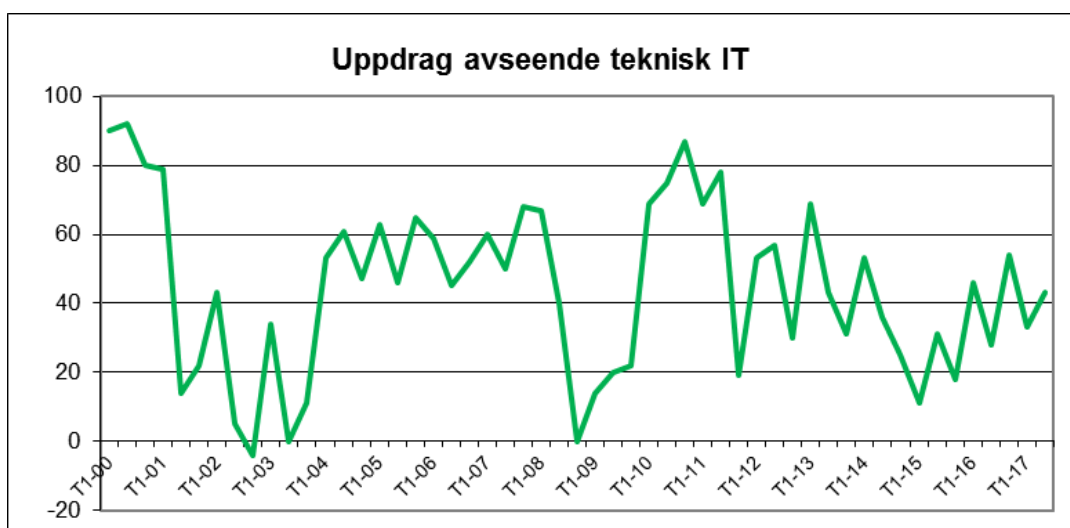

Diagram 15: Industrikonstulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende teknisk IT. Netttotal.

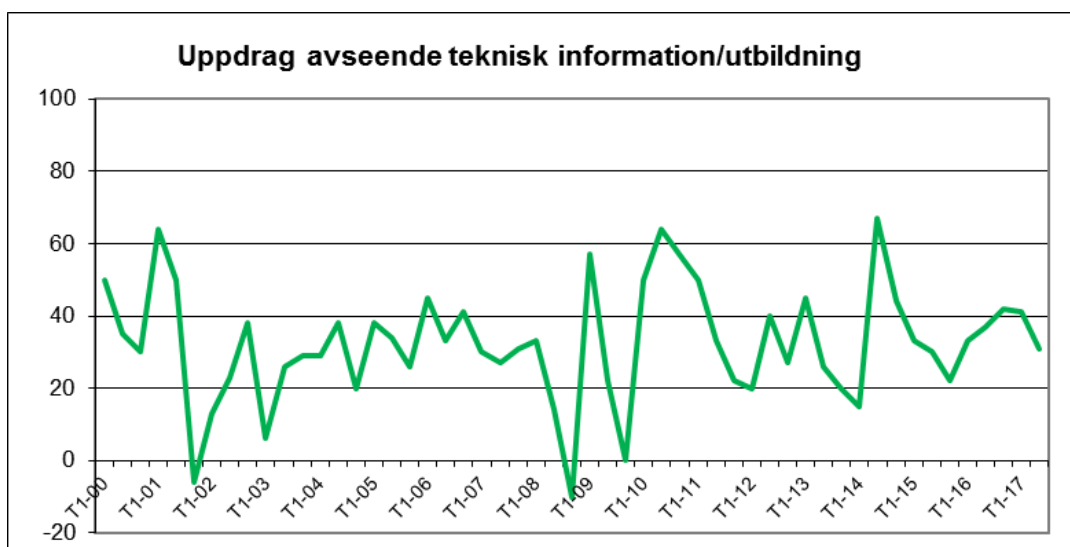

Diagram 16: Industrikonstulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende teknisk information/utbildning. Netttotal.

Lönsamheten för industrikonsulterna har fortsatt att förbättras under våren 2017. Rörelsemarginalen under första tertialet var 7,5 %, vilket är högre än de 6,9 % som registrerades för sista tertialet 2016 eller den genomsnittliga rörelsemarginalen för helåret 2016 som var 6,2 %. Drygt två av tre (68 %) av företagen uppgav att rörelsemarginalen var bättre under första tertialet 2017 jämfört med samma period förra året och endast 3 % att den var sämre. Ännu fler, tre av fyra, företag tror att lönsamheten 2017 blir bättre än under 2016. Vart tionde företag tror att den försämras. Så det är optimistiska signaler även här från industrikonsulterna. Det som ligger bakom den förbättrade lönsamheten, utöver ökad orderingång, är högre beläggning som visar sig i debiteringsgraden samt en positiv prisutveckling.

Debiteringsgraden under årets första tertial var 79,1 %, vilket är högre än föregående period då den var 77,9 %. Under samma period förra året var debiteringsgraden 76,7 %. De flesta företagen (69 %) tror att debiteringsgraden blir oförändrad fram till årsskiftet, drygt vart fjärde (28 %) tror att den kommer att öka och endast 3 % av företagen tror att den kommer att minska.

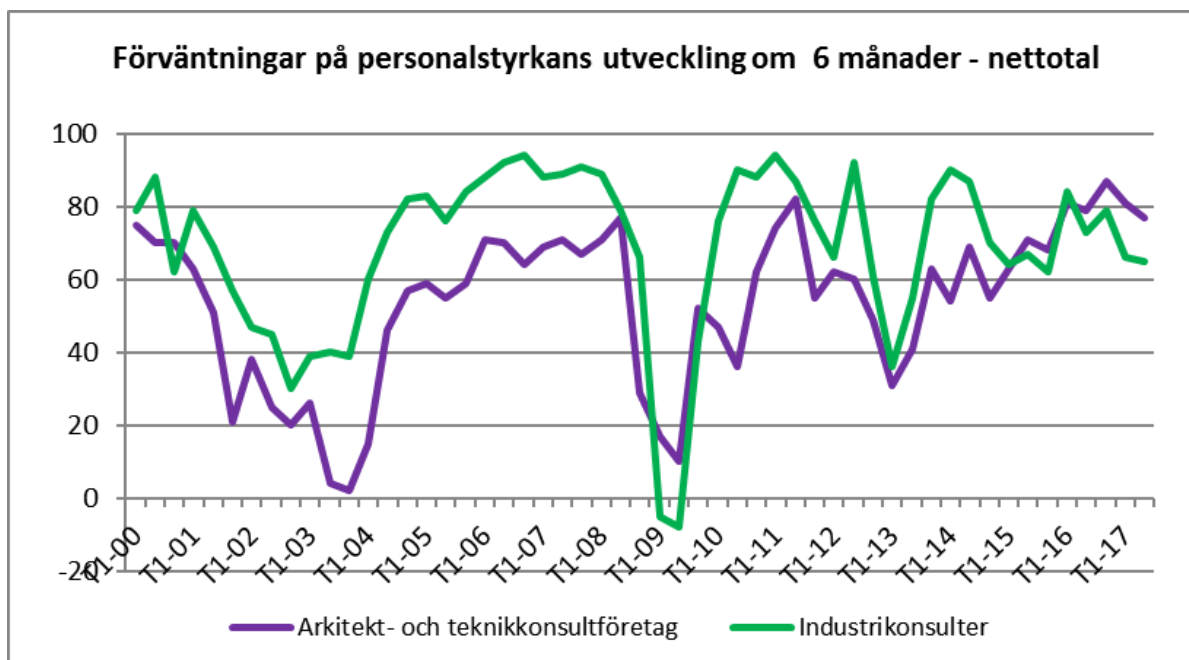
Industrikonsulternas omsättning under 2016 kom till 82 % från privata beställare och 18 % från offentliga beställare.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

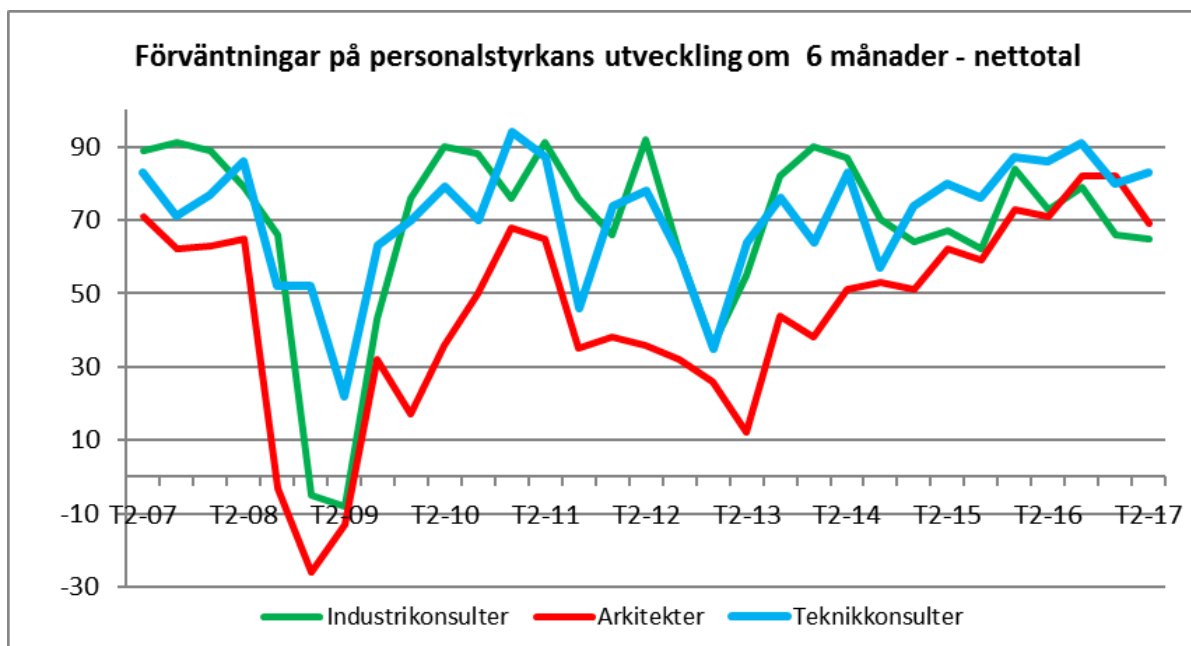
SYSSELSÄTTNINGSLÄGET

De flesta företagen i branschen behöver rekrytera. Tre av fyra företag uppgav i maj att de behövde rekrytera. Veldig få, knappt 3 %, av företagen, tror på minskande personalstyrka fram till årsskiftet. Det sammantagna nettotalet blir +72 (75-3), vilket visserligen är lägre än det var i januari; +76 (80-4). Men det rör sig om små skillnader och säger egentligen inget om hur många personer företagen behöver anställa utan endast hur många företag som behöver rekrytera.

Diagrammet nedan visar rekryteringsbehovets utveckling över tiden. Arkitekt- och teknikkonsultföretagen presenteras gemensamt. Rekryteringsbehovet illustreras här av nettotalet mellan andelen företag som tror på ökad personalstyrka minus andelen företag som tror på minskad personalstyrka.

Diagrammet nedan visar kurvorna för arkitekter och teknikkonsulter var för sig. Teknikkonsulternas kurva ökar medan industrikonsulternas och arkitekternas kurvor dalar. Teknikkonsulternas netttotal i maj var +83 (85-2), mot +80 (84-4) i januari. Industrikonsulternas netttotal var +65 (68-3) i maj och +66 (74-8) i januari. Arkitekternas netttotal i maj var +69 (69-0), mot +82 (82-0) i januari.

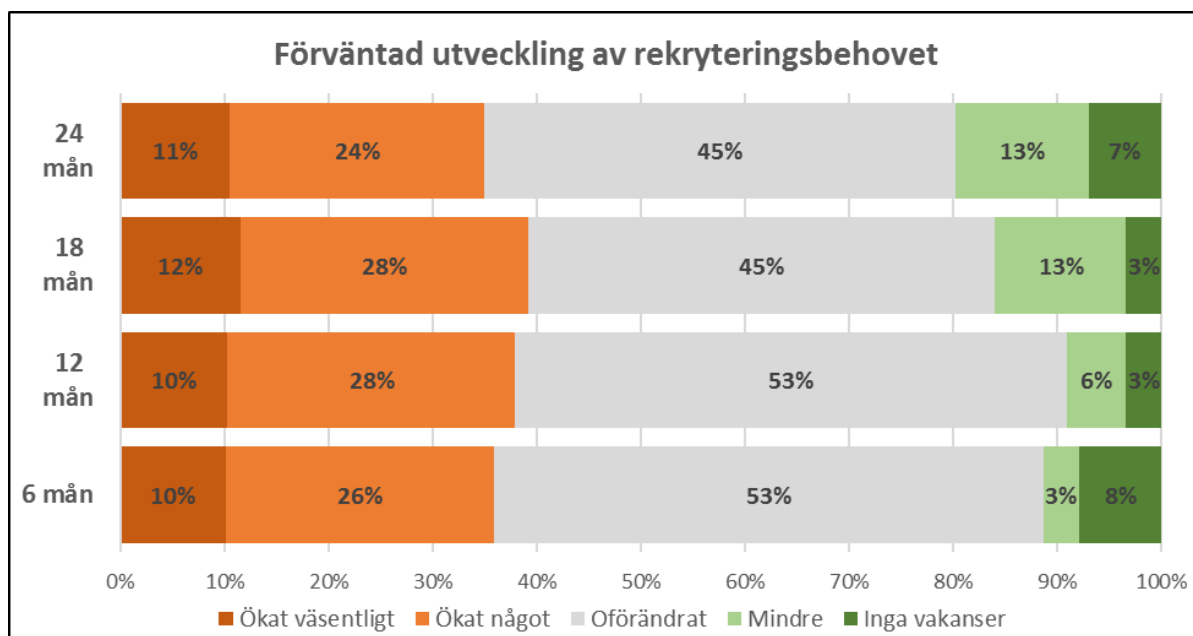
Personalomsättningen i branschen ökar. Under årets första tertial var personalomsättningen³ 5,8 %. I årstakt skulle det motsvara omkring 17,5 %. Det skulle i så fall vara högre än personalomsättningen under 2015 och 2016 då personalomsättningen var 15,3 % respektive 14,6 %. Högst personalomsättning under första tertialet 2017 hade industrikonsulterna med 7,1 %, följt av arkitekterna med 6,0 % och teknikkonserterna med 5,0 %.

Samtidigt fortsätter branschen att anställa fler än de som lämnar. Motsvarande siffra för antalet som anställdts under första tertialet var 8,8 %. Här räknas antalet som börjat genom det genomsnittliga antalet anställda under perioden. Mest har arkitekterna anställt med 12,8 %, följt av teknikkonserterna med 8,2 % och industrikonsulterna med 8,0 %. I huvudsak rekryterar företagen från varandra. Under 2016 kom 45 % av det totala antalet medarbetare som anställdes från konkurrenter. 15 % kom från andra delar av sektorn, såsom till exempel byggherrar, entreprenörer, kommuner eller tillverkningsindustrin. 22 % var nyexaminerade från högskolan. 4 % kom från närliggande sektorer (till exempel IT-, bygg- eller fastighetssektorn). 6 % kom från utlandet. 3 % kom från arbetslöshet och resterande 5 % från annan bakgrund.

Antalet vakanser i juni 2017 i hela branschen uppgår till omkring 7500, eller nästan 14 % av den samlade personalstyrkan. Vakanserna här motsvarar vad företagen tror att de behöver rekrytera fram till årsskiftet. Motsvarande antal vakanser i juni 2016 var 5600 personer, eller 11 % av den samlade personalstyrkan. Så man kan konstatera att rekryteringsbehovet har ökat. Företagen att de kommer att kunna fylla cirka 5500 av vakanserna, vilket skulle innebära att det saknades 2000 personer i branschen. Samtidigt ska man komma ihåg att 45 % av de nyrekryterade kommer från konkurrenter och alltså skapar vakanser samtidigt som de anställs. Med det i åtanke är den verkliga personalbristen i branschen snarare omkring 4500 till 5000 personer, eller nästan 10 % av branschens samlade personalstyrka.

³ Personalomsättningen (POMS) definieras här som antalet personer som slutat under perioden (S) genom det genomsnittliga antalet anställda under perioden (IB = ingående antal anställda, UB = utgående antal anställda); eller: $POMS = S / ((IB+UB) / 2)$.

Personalbristen förväntas inte heller minska under de närmsta två åren. 36 % av företagen tror att antalet vakanser ökat om sex månader, medan 11 % tror att de minskat. 38 % tror att de ökat om 12 månader och 9 % att de minskat. 40 % tror att de ökat om 18 månader och 16 % att de minskat. Slutligen tror 35 % att de ökat om 24 månader och 20 % att de minskat.

Det är alltså fler som tror att vakanserna ökar under de kommande två åren än de som tror att de minskar. Det är redan idag svårt att rekrytera många kompetenser. I en undersökning om kompetensförsörjning och svårigheter att rekrytera som utfördes under maj och juni i år ställdes frågor om 212 olika kompetenser i branschen. För 190 av kompetenserna ansåg över hälften av företagen att de var svåra att anställa. 65 av kompetenserna ansågs av minst hälften av företagen vara svåra, mycket svåra eller omöjliga att rekrytera.

De kompetenserna är följande:

Anläggningskonstruktör	Senior arkitekt
Arkitekt	Senior arkitekt visualisering
Arkitekt visualisering	Senior byggnadsingenjör
Byggledare	Senior CAD-konstruktör
Byggnadsingenjör	Senior CAD-samordnare
El & automation	Senior El & automation
Elingenjör	Senior el konstruktör
Handläggare tele	Senior el konsult
Husarkitekt	Senior El-handläggare
Högskoleingenjör VVS	Senior elingenjör
Konstruktör	Senior energiexpert
Konstruktör tele	Senior energikonsult
Landskapsarkitekt	Senior handläggare tele
Nyex. styr- & regleringenjör	Senior husarkitekt
Nyex. uppdragsansvarig VVS	Senior högskoleingenjör El
Nyex. VVS-handläggare	Senior högskoleingenjör VVS
Projektledare	Senior inredningsarkitekt
Projektledare energi	Senior Konstruktör
Projektör	Senior konstruktör tele
Senior anläggningskonstruktör	Senior landskapsarkitekt

Senior mekanik	Senior VVS-projektör
Senior planarkitekt	Senior vägingenjör
Senior projektledare	Seniora VVS-ingenjör
Senior projektledare energi	Stadsplanerare
Senior projektör	Styr- & regleringenjörer
Senior styr- & regleringenjör	Uppdragsansvarig el
Senior teleingenjör	Uppdragsansvarig VVS
Senior uppdragsansvarig el	Uppdragsledare
Senior uppdragsansvarig VVS	Uppdragsledare, komplexa projekt
Senior uppdragsledare	VVS-handläggare
Senior uppdragsledare, komplexa projekt	VVS-ingenjör
Senior VVS-handläggare	VVS-konstruktör
Senior VVS-konstruktör	

Sjukfrånvaron i branschen var 3,2 %, varav 34,8 % var långtidsfrånvaro. Högst sjukfrånvaro hade arkitekterna med 3,5 %, varav 26,7% var långtidsfrånvaro. Teknikkonsulternas sjukfrånvaro var 3,3 %, med 37,0 % långtidsfrånvaro. Industrikonsulternas sjukfrånvaro var 2,9 %, varav 32,2 % var långtidsfrånvaro.

REGIONAL STATISTIK

Det starka orderläget på riksnivå återspeglas givetvis även på regional nivå, med vissa skillnader runt om i landet. Mest positiva när det kommer till förväntad orderutveckling är företagen i storstadsregionerna; Stockholm, Göteborg och Malmö. Mycket positiva är företagen också i Södra Götaland, Östra Svealand, Nedre och Övre Norrland. I övriga regioner är företagen i huvudsak positiva eller neutrala i sina förväntningar på orderlägets utveckling. När det kommer till rekryteringsbehovet så är det mycket stort i samtliga regioner, men som vanligt allra störst i storstadsregionerna. Kompetensbristen är således ett nationellt problem.

Statistik på riksnivå, att jämföra med

För att kunna jämföra de regionala siffrorna med rikssnittet presenteras här kortfattat motsvarande siffror för rikssnittet och respektive verksamhetsområde. I diagrammen, som illustrerar förväntningarna på orderlägets utveckling, visas även kurvor för rikssnittet. Hur orderutvecklingen varit under den senaste perioden finns det inga motsvariga siffror för på nationell nivå. Där ställs frågan annorlunda och ligger till grund för orderstocksindex.

Förväntningarna på orderlägets utveckling, eller konfidensnetttotalen, var på riksnivå:

- Industrikonsulterna +34 (41-7)
- Teknikkonsulterna +42 (46-4)
- Arkitekterna +38 (41-3)

Netttotalen över förväntad personalutveckling för kommande sex månader var på riksnivå:

- Industrikonsulterna +65 (68-3)
- Teknikkonsulterna +83 (85-2)
- Arkitekterna +69 (69-0)

OM DEN REGIONALA STATISTIKEN

Statistiken visar hur företagen med verksamhet i respektive region svarat för respektive verksamhetsområde. Statistiken visas både i ett diagram och i tabellform. Underlaget för respektive region är i vissa fall väldigt litet. Därför ska statistiken ses som indikativ för läget i respektive region.

Om diagrammen

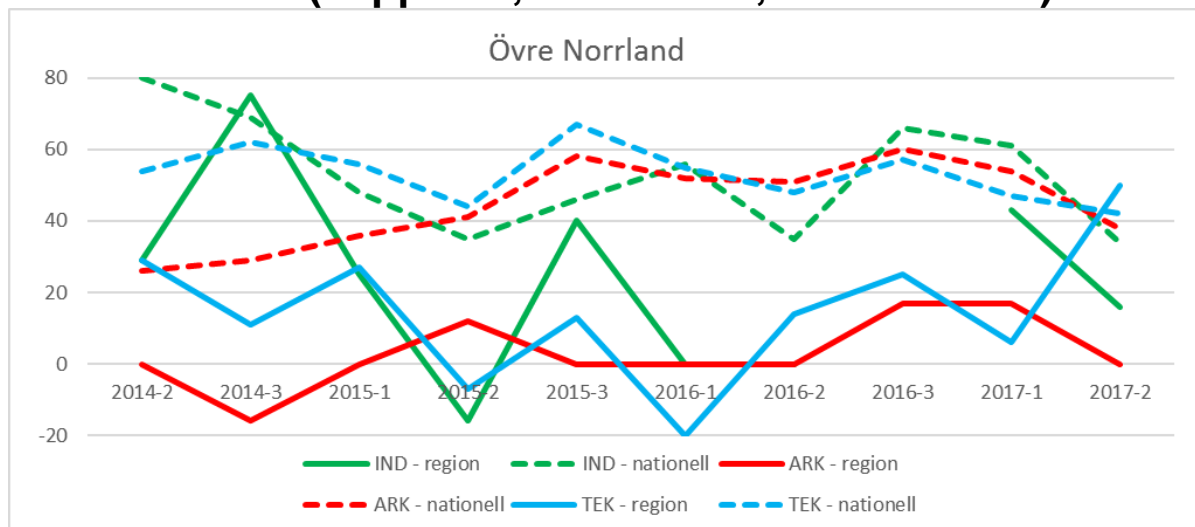
Konfidensindikator över förväntningarna på orderlägets utveckling om sex månader. Netttotal (skillnaden mellan andelen positiva och negativa företag) för regionen samt genomsnitt för riket; för arkitekter, industrikonsulter samt teknikonsulter.

Om tabellerna

Tabellen visar en sammanställning över hur företagen svarat för respektive verksamhetsområde i regionen. Nettotalet visar skillnaden mellan andelen som signalerar om en förbättring minus de som signalerar om försämring. Netttotalen över förväntningar på orderlägets utveckling illustreras i diagrammet ovan. I de fall antalet svarande anses ha varit för lågt redovisas inga siffror.

Nedan redovisas läget region för region. Diagrammet visar konfidenskurvan över förväntad orderutveckling om sex månader. I tabellen nedanför redovisas samtliga siffror i varje region. Först orderutveckling sedan senaste mätningen och förväntad orderutveckling om sex månader. Sedan personalutveckling sedan förra mätningen samt förväntad personalutveckling om sex månader. Där det saknas siffror har underlaget varit för tunt.

Övre Norrland (Lappland, Norrbotten, Västerbotten)

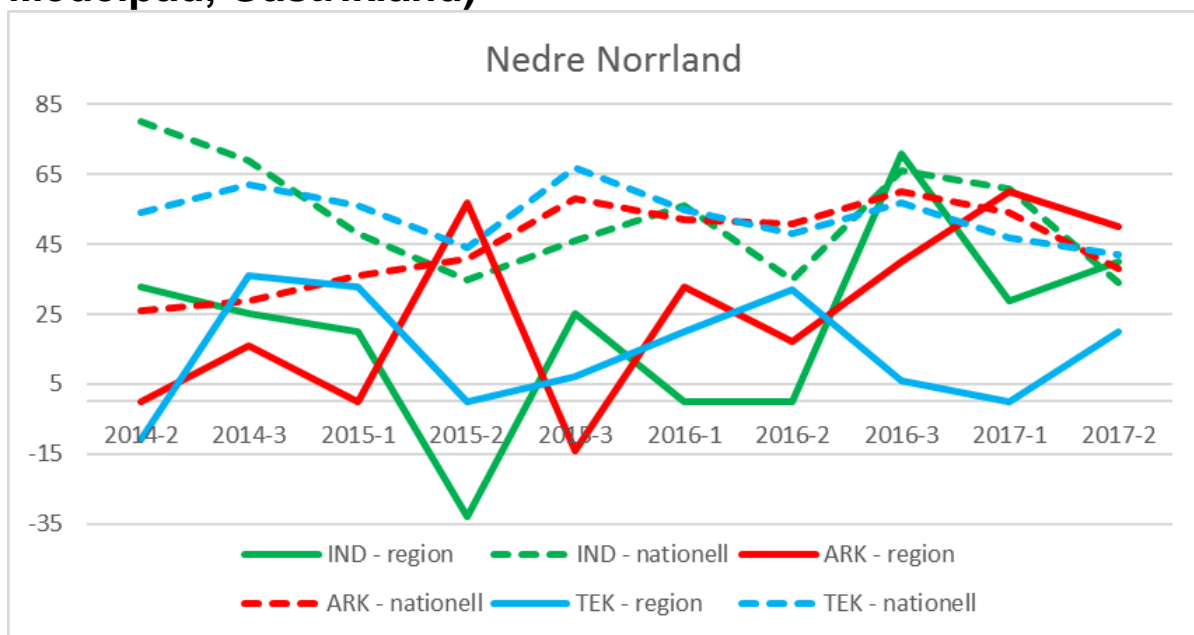

Övre Norrland (Lappland, Norrbotten, Västerbotten)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	33%	67%	0%	33%	33%	50%	17%	16%	20%	60%	20%	0%				
2017 1	43%	57%	0%	43%	43%	57%	0%	43%	0%	83%	17%	-17%	33%	30%	17%	16%
2016 3				0%				0%	0%	100%	0%	0%	40%	60%	0%	40%
2016 2	20%	60%	20%	0%	20%	60%	20%	0%	17%	66%	17%	0%	0%	100%	0%	0%
2016 1	14%	72%	14%	0%	11%	78%	11%	0%	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%
2015 3	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%	11%	78%	11%	0%	30%	70%	0%	30%
2015 2					17%	50%	33%	-16%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%
2015 1	0%	100%	0%	0%	25%	75%	0%	25%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2014 3	20%	60%	20%	0%	75%	25%	0%	75%	25%	75%	0%	25%	100%	0%	0%	100%
2014 2	43%	57%	0%	43%	29%	71%	0%	29%	14%	86%	0%	14%	67%	33%	0%	67%
ARKITEKTER																
2017 2	20%	80%	0%	20%	20%	60%	20%	0%								
2017 1	0%	100%	0%	0%	17%	83%	0%	17%				0%				0%
2016 3	14%	86%	0%	14%	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%	17%	83%	0%	17%
2016 2	50%	50%	0%	50%	0%	100%	0%	0%	20%	80%	0%	20%	40%	40%	20%	20%
2016 1	0%	83%	17%	-17%	0%	100%	0%	0%				0%				0%
2015 3																
2015 2					12%	88%	0%	12%	14%	57%	29%	-15%	43%	57%	0%	43%
2015 1					0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	25%	75%	0%	25%
2014 3	20%	80%	0%	20%	17%	50%	33%	-16%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%
2014 2	0%	67%	33%	-33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	44%	50%	6%	38%	50%	50%	0%	50%	57%	36%	7%	50%	64%	36%	0%	64%
2017 1	0%	100%	0%	0%	17%	83%	0%	17%	42%	58%	0%	42%	69%	31%	0%	69%
2016 3	31%	63%	6%	25%	25%	75%	0%	25%	43%	43%	14%	29%	60%	40%	0%	60%
2016 2	33%	34%	33%	0%	21%	72%	7%	14%	42%	41%	17%	25%	42%	33%	25%	17%
2016 1	12%	63%	25%	-13%	0%	80%	20%	-20%	23%	77%	0%	23%	29%	64%	7%	22%
2015 3	20%	53%	27%	-7%	19%	75%	6%	13%	20%	60%	20%	0%	45%	55%	0%	45%
2015 2					8%	77%	15%	-7%	50%	42%	8%	42%	54%	46%	0%	54%
2015 1	9%	82%	9%	0%	27%	73%	0%	27%	33%	67%	0%	33%	20%	80%	0%	20%
2014 3	22%	67%	11%	11%	11%	89%	0%	11%	37%	63%	0%	37%	50%	50%	0%	50%
2014 2	25%	75%	0%	25%	29%	71%	0%	29%	0%	100%	0%	0%	29%	71%	0%	29%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Nedre Norrland (Ångermanland, Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Gästrikland)

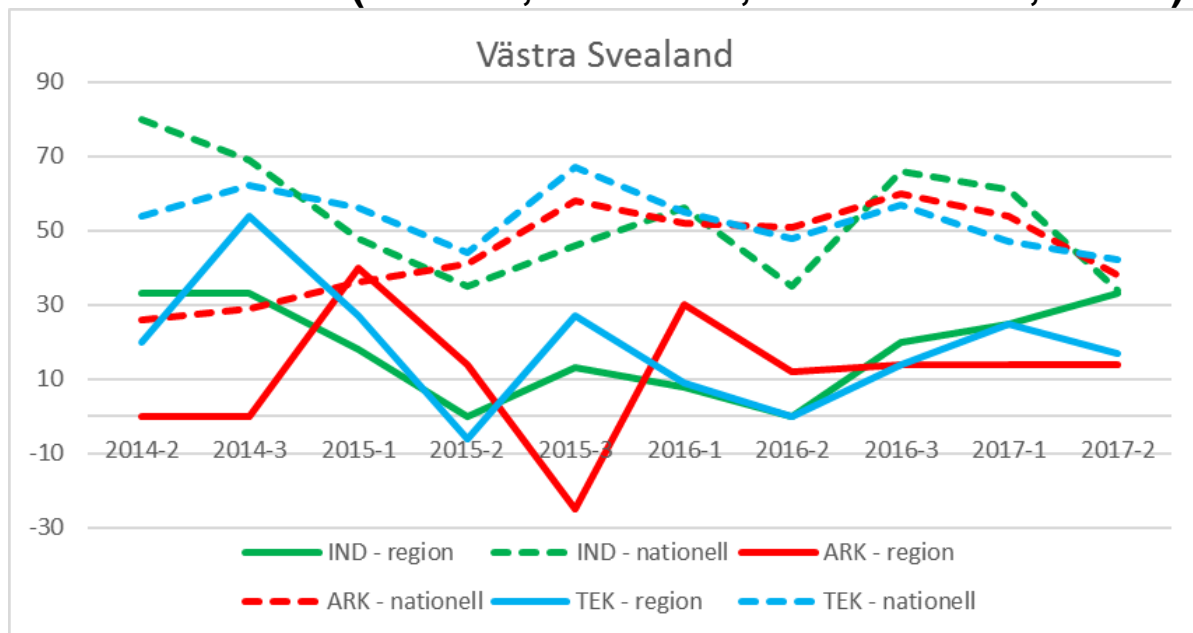

Nedre Norrland (Ångermanland, Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Gästrikland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämrre	Netto	Bättre	Oför	Sämrre	Netto	Bättre	Oför	Sämrre	Netto	Bättre	Oför	Sämrre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2					60%	20%	20%	40%								
2017 1	12%	88%	0%	12%	29%	71%	0%	29%	17%	73%	0%	17%	33%	67%	0%	33%
2016 3	29%	71%	0%	29%	71%	29%	0%	71%	0%	71%	29%	-29%	29%	71%	0%	29%
2016 2	29%	42%	29%	0%	14%	72%	14%	0%	20%	60%	20%	0%	20%	80%	0%	20%
2016 1	71%	29%	0%	71%	12%	76%	12%	0%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%
2015 3	17%	58%	25%	-8%	33%	59%	8%	25%	18%	64%	18%	0%	42%	58%	0%	42%
2015 2					0%	67%	33%	-33%	40%	60%	0%	40%	20%	80%	0%	20%
2015 1	33%	67%	0%	33%	40%	40%	20%	20%	20%	60%	20%	0%	40%	60%	0%	40%
2014 3	60%	40%	0%	60%	25%	75%	0%	25%	25%	50%	25%	0%	60%	40%	0%	60%
2014 2	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%	17%	83%	0%	17%	60%	40%	0%	60%
ARKITEKTER																
2017 2	60%	40%	0%	60%	50%	50%	0%	50%								
2017 1	60%	40%	0%	60%	60%	40%	0%	60%				0%				0%
2016 3	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%								
2016 2	20%	60%	20%	0%	20%	80%	0%	20%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2016 1	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%								
2015 3	18%	64%	18%	0%	42%	58%	0%	42%								
2015 2	40%	60%	0%	40%	20%	80%	0%	20%	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%
2015 1	20%	60%	20%	0%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2014 3	25%	50%	25%	0%	60%	40%	0%	60%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
2014 2	17%	83%	0%	17%	60%	40%	0%	60%	50%	50%	0%	50%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	29%	59%	12%	17%	20%	80%	0%	20%	31%	46%	23%	8%	42%	58%	0%	42%
2017 1	21%	68%	11%	10%	11%	78%	11%	0%	33%	67%	0%	33%	39%	61%	0%	39%
2016 3	28%	72%	0%	28%	6%	94%	0%	6%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2016 2	25%	56%	19%	6%	38%	56%	6%	32%	33%	59%	8%	25%	46%	39%	15%	31%
2016 1	13%	75%	12%	1%	20%	80%	0%	20%	36%	64%	0%	36%	31%	69%	0%	31%
2015 3	21%	58%	21%	0%	20%	67%	13%	7%	40%	50%	10%	30%	70%	20%	10%	60%
2015 2					12%	76%	12%	0%	31%	54%	15%	16%	47%	46%	7%	40%
2015 1	17%	75%	8%	9%	33%	67%	0%	33%	36%	46%	18%	18%	45%	55%	0%	45%
2014 3	27%	55%	18%	9%	36%	64%	0%	36%	30%	50%	20%	10%	30%	70%	0%	30%
2014 2	10%	80%	10%	0%	0%	89%	11%	-11%	20%	70%	10%	10%	10%	80%	10%	0%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Västra Svealand (Dalarna, Värmland, Västmanland, Närke)

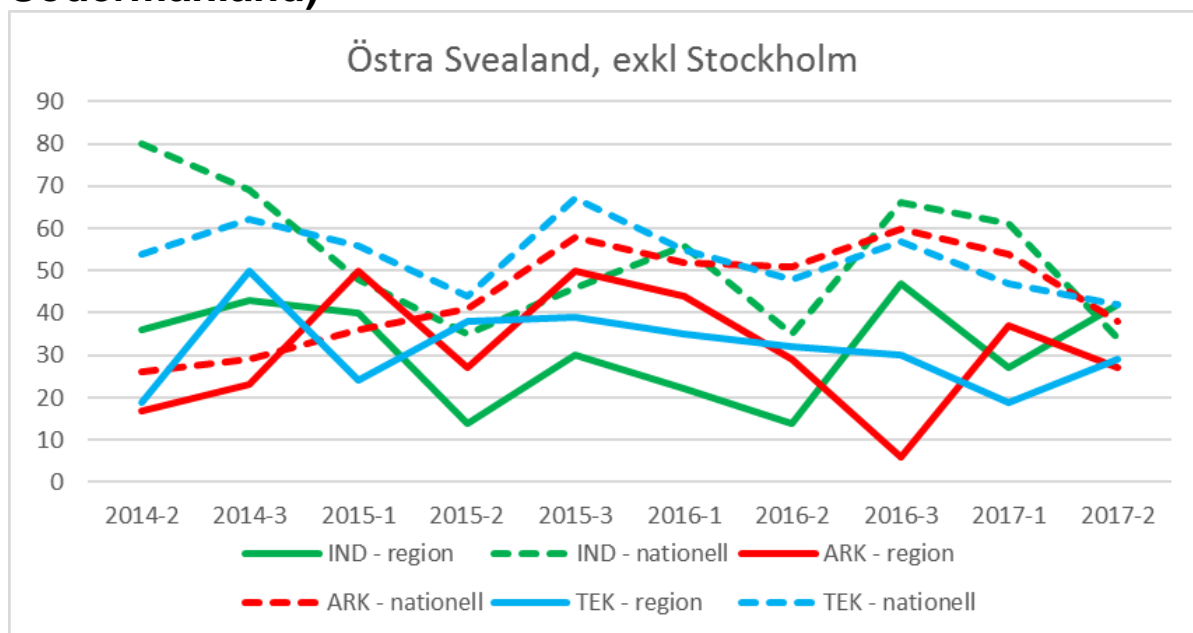

Västra Svealand (Dalarna, Värmland, Västmanland, Närke)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	44%	44%	12%	32%	33%	67%	0%	33%	43%	43%	14%	29%	50%	50%	0%	50%
2017 1	42%	58%	0%	42%	25%	75%	0%	25%	28%	29%	43%	-15%	62%	38%	0%	62%
2016 3	22%	67%	11%	11%	30%	60%	10%	20%	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%
2016 2	36%	55%	9%	27%	8%	84%	8%	0%	10%	80%	10%	0%	30%	70%	0%	30%
2016 1	8%	69%	23%	-15%	8%	92%	0%	8%	18%	55%	27%	-9%	36%	64%	0%	36%
2015 3	20%	73%	7%	13%	20%	73%	7%	13%	8%	84%	8%	0%	23%	77%	0%	23%
2015 2					8%	84%	8%	0%	22%	67%	11%	11%	44%	45%	11%	33%
2015 1	18%	73%	9%	9%	36%	46%	18%	18%	10%	30%	60%	-50%	33%	56%	11%	22%
2014 3	10%	90%	0%	10%	44%	45%	11%	33%	25%	50%	25%	0%	50%	38%	12%	38%
2014 2	22%	67%	11%	11%	33%	67%	0%	33%	33%	56%	11%	22%	56%	33%	11%	45%
ARKITEKTER																
2017 2	25%	75%	0%	25%	22%	67%	11%	14%	50%	40%	10%	40%	40%	60%	0%	40%
2017 1	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	14%				0%				0%
2016 3	0%	100%	0%	0%	14%	86%	0%	14%				0%	0%	100%	0%	0%
2016 2	33%	67%	0%	33%	12%	88%	0%	12%	20%	80%	0%	20%	0%	100%	0%	0%
2016 1	25%	75%	0%	25%	30%	70%	0%	30%				0%				0%
2015 3																
2015 2					14%	86%	0%	14%	40%	60%	0%	40%	43%	57%	0%	43%
2015 1	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2014 3	0%	100%	0%	0%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%	0%	100%	0%	0%
2014 2	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	25%	75%	0%	25%	17%	83%	0%	17%	38%	56%	6%	32%	40%	60%	0%	40%
2017 1	14%	81%	5%	9%	25%	75%	0%	25%	44%	50%	6%	38%	53%	47%	0%	53%
2016 3	18%	77%	5%	13%	19%	76%	5%	14%	44%	56%	0%	44%	67%	33%	0%	67%
2016 2	11%	83%	6%	5%	17%	66%	17%	0%	20%	73%	7%	13%	50%	36%	14%	36%
2016 1	27%	68%	5%	22%	14%	81%	5%	9%	30%	65%	5%	25%	45%	50%	5%	40%
2015 3	18%	76%	6%	12%	32%	63%	5%	27%	36%	55%	9%	27%	73%	18%	9%	64%
2015 2					6%	82%	12%	-6%	40%	53%	7%	33%	50%	50%	0%	50%
2015 1	7%	93%	0%	7%	27%	73%	0%	27%	21%	72%	7%	14%	31%	69%	0%	31%
2014 3	23%	54%	23%	0%	54%	46%	0%	54%	10%	70%	20%	-10%	40%	50%	10%	30%
2014 2	9%	82%	9%	0%	20%	80%	0%	20%	30%	70%	0%	30%	50%	50%	0%	50%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Östra Svealand, exklusive Stockholm (Uppland, Södermanland)

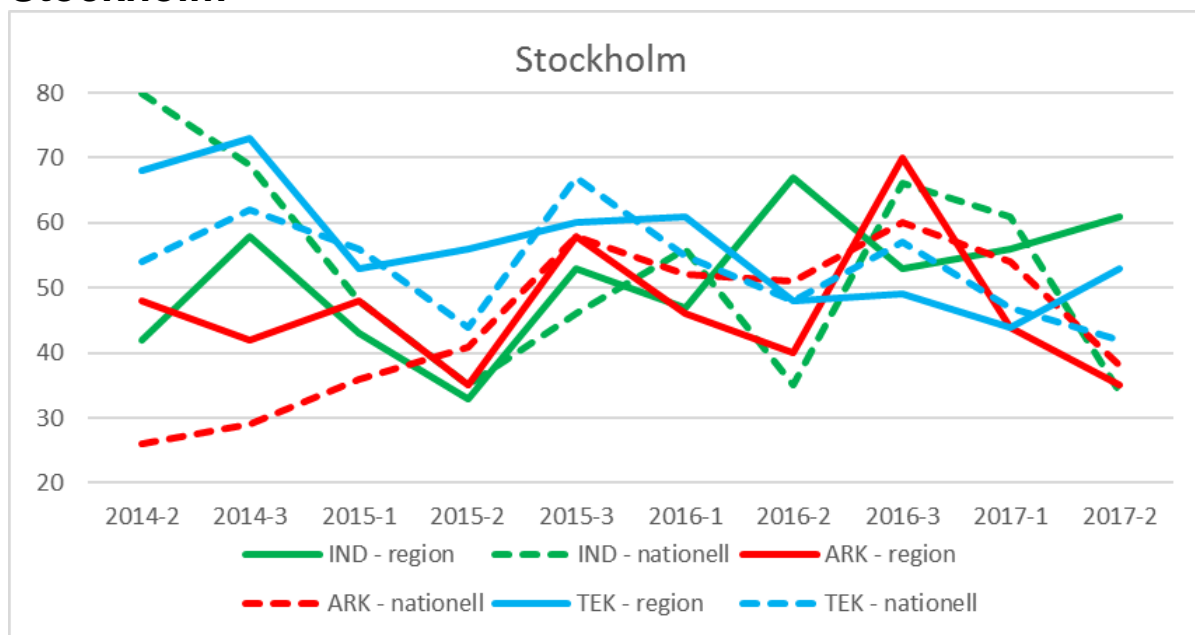

Östra Svealand, exkl Stockholm (Uppland, Södermanland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	43%	57%	0%	43%	42%	58%	0%	42%	22%	45%	33%	-11%	43%	57%	0%	43%
2017 1	33%	60%	7%	26%	27%	73%	0%	27%	20%	70%	10%	10%	60%	40%	0%	60%
2016 3	38%	58%	5%	33%	47%	53%	0%	47%	36%	46%	18%	18%	46%	54%	0%	46%
2016 2	29%	71%	0%	29%	14%	86%	0%	14%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2016 1	18%	76%	6%	12%	29%	64%	7%	22%	13%	87%	0%	13%	23%	77%	0%	23%
2015 3	24%	76%	0%	24%	30%	70%	0%	30%	17%	83%	0%	17%	33%	67%	0%	33%
2015 2					14%	86%	0%	14%	22%	78%	0%	22%	22%	78%	0%	22%
2015 1	50%	42%	8%	42%	40%	60%	0%	40%	29%	71%	0%	29%	33%	67%	0%	33%
2014 3	17%	83%	0%	17%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%	75%	25%	0%	75%
2014 2	22%	78%	0%	22%	36%	64%	0%	36%	38%	62%	0%	38%	37%	50%	13%	24%
ARKITEKTER																
2017 2	27%	73%	0%	27%	27%	73%	0%	27%	50%	50%	0%	50%	37%	63%	0%	37%
2017 1	38%	62%	0%	38%	37%	63%	0%	37%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%
2016 3	29%	59%	12%	17%	25%	56%	19%	6%	17%	83%	0%	17%	25%	63%	12%	13%
2016 2	76%	24%	0%	76%	29%	71%	0%	29%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%
2016 1	50%	50%	0%	50%	44%	56%	0%	44%	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%
2015 3	47%	48%	5%	42%	50%	50%	0%	50%	36%	64%	0%	36%	45%	55%	0%	45%
2015 2					37%	53%	10%	27%	40%	50%	10%	30%	70%	30%	0%	70%
2015 1	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%	62%	38%	0%	62%	37%	63%	0%	37%
2014 3	33%	67%	0%	33%	23%	77%	0%	23%	29%	71%	0%	29%	50%	50%	0%	50%
2014 2	50%	50%	0%	50%	17%	83%	0%	17%	25%	75%	0%	25%	33%	67%	0%	33%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	39%	52%	9%	30%	29%	71%	0%	29%	50%	33%	17%	33%	44%	56%	0%	44%
2017 1	26%	74%	0%	26%	23%	73%	4%	19%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%
2016 3	29%	71%	0%	29%	30%	70%	0%	30%	52%	48%	0%	52%	67%	33%	0%	67%
2016 2	33%	67%	0%	33%	32%	68%	0%	32%	33%	67%	0%	33%	50%	50%	0%	50%
2016 1	36%	64%	0%	36%	39%	57%	4%	35%	22%	69%	9%	13%	54%	41%	5%	49%
2015 3	28%	68%	4%	24%	43%	53%	4%	39%	31%	56%	13%	18%	59%	41%	0%	59%
2015 2					46%	46%	8%	38%	45%	35%	20%	25%	46%	46%	8%	38%
2015 1	25%	71%	4%	21%	28%	68%	4%	24%	31%	56%	13%	18%	39%	55%	6%	33%
2014 3	38%	56%	6%	32%	50%	50%	0%	50%	31%	69%	0%	31%	46%	46%	8%	38%
2014 2	31%	63%	6%	25%	19%	81%	0%	19%	31%	69%	0%	31%	31%	69%	0%	31%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

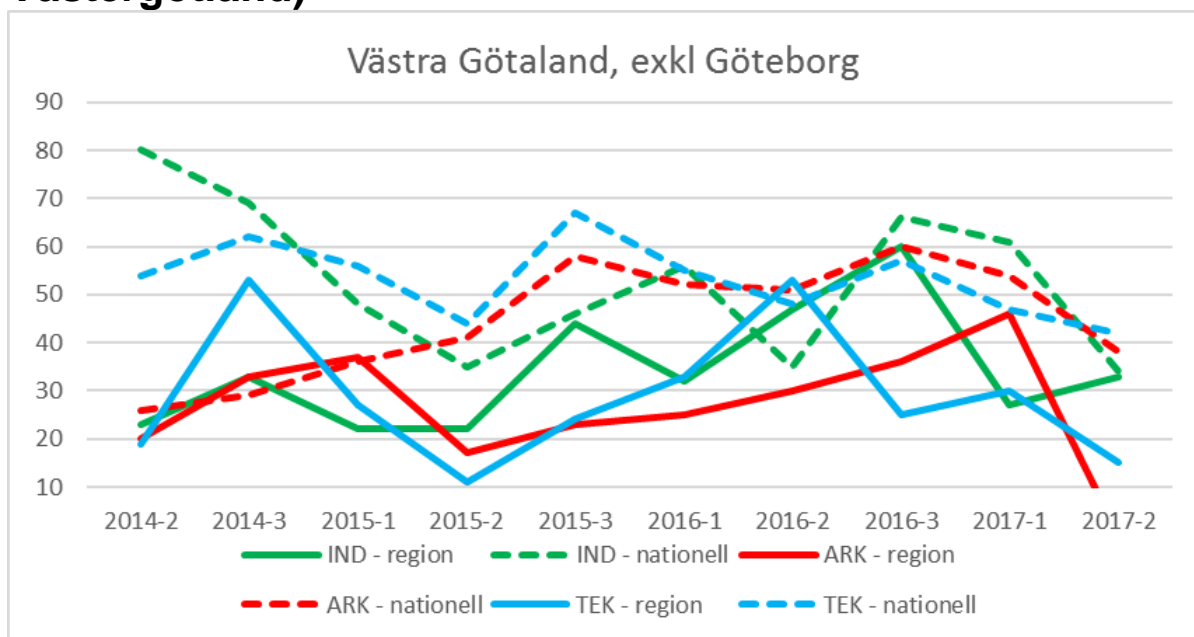
Stockholm

Stockholm																
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	58%	42%	0%	58%	61%	39%	0%	61%	33%	50%	17%	16%	73%	27%	0%	73%
2017 1	50%	39%	11%	39%	56%	44%	0%	56%	58%	34%	8%	50%	77%	23%	0%	77%
2016 3	53%	47%	0%	53%	60%	33%	7%	53%	60%	33%	7%	53%	75%	25%	0%	75%
2016 2	57%	43%	0%	57%	67%	33%	0%	67%	60%	40%	0%	60%	76%	24%	0%	76%
2016 1	35%	65%	0%	35%	47%	53%	0%	47%	44%	37%	19%	25%	80%	20%	0%	80%
2015 3	53%	47%	0%	53%	53%	47%	0%	53%	64%	29%	7%	57%	67%	33%	0%	67%
2015 2					33%	67%	0%	33%	60%	40%	0%	60%	90%	10%	0%	46%
2015 1	44%	45%	11%	33%	43%	57%	0%	43%	62%	25%	13%	49%	86%	14%	0%	86%
2014 3	57%	36%	7%	50%	58%	42%	0%	58%	44%	45%	11%	33%	78%	0%	22%	56%
2014 2	31%	61%	8%	23%	42%	58%	0%	42%	50%	50%	0%	50%	73%	18%	9%	64%
ARKITEKTER																
2017 2	50%	46%	4%	46%	35%	65%	0%	35%	50%	40%	10%	40%	62%	38%	0%	62%
2017 1	54%	46%	0%	54%	44%	56%	0%	44%	68%	32%	0%	68%	67%	33%	0%	67%
2016 3	71%	25%	4%	67%	70%	30%	0%	70%	63%	26%	11%	52%	73%	27%	0%	73%
2016 2	63%	37%	0%	63%	44%	52%	4%	40%	54%	35%	11%	43%	73%	23%	4%	69%
2016 1	55%	41%	4%	51%	46%	54%	0%	46%	63%	29%	8%	55%	83%	17%	0%	83%
2015 3	55%	45%	0%	55%	58%	42%	0%	58%	44%	48%	8%	36%	54%	46%	0%	54%
2015 2					46%	43%	11%	35%	44%	40%	16%	28%	73%	23%	4%	69%
2015 1	58%	38%	4%	54%	52%	44%	4%	48%	61%	35%	4%	57%	52%	39%	9%	43%
2014 3	40%	56%	4%	36%	42%	58%	0%	42%	54%	33%	13%	41%	42%	54%	4%	38%
2014 2	62%	38%	0%	62%	48%	52%	0%	48%	69%	23%	8%	61%	58%	42%	0%	58%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	58%	39%	3%	55%	56%	41%	3%	53%	71%	22%	7%	64%	96%	4%	0%	96%
2017 1	37%	63%	0%	37%	47%	50%	3%	44%	50%	38%	12%	38%	78%	19%	3%	75%
2016 3	39%	61%	0%	39%	49%	51%	0%	49%	57%	30%	13%	44%	90%	10%	0%	90%
2016 2	62%	38%	0%	62%	48%	52%	0%	48%	52%	39%	9%	43%	78%	22%	0%	78%
2016 1	51%	49%	0%	51%	61%	39%	0%	61%	64%	33%	3%	61%	82%	18%	0%	82%
2015 3	53%	38%	9%	44%	63%	34%	3%	60%	54%	35%	11%	43%	76%	24%	0%	76%
2015 2					59%	38%	3%	56%	62%	25%	13%	49%	81%	19%	0%	81%
2015 1	8%	92%	0%	8%	53%	47%	0%	53%	60%	40%	0%	60%	76%	24%	0%	76%
2014 3	56%	44%	0%	56%	73%	27%	0%	73%	50%	41%	9%	41%	77%	23%	0%	77%
2014 2	70%	26%	4%	66%	68%	32%	0%	68%	61%	35%	4%	57%	75%	25%	0%	75%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Västra Götaland, exklusive Göteborg (Dalsland, Bohuslän, Västergötland)

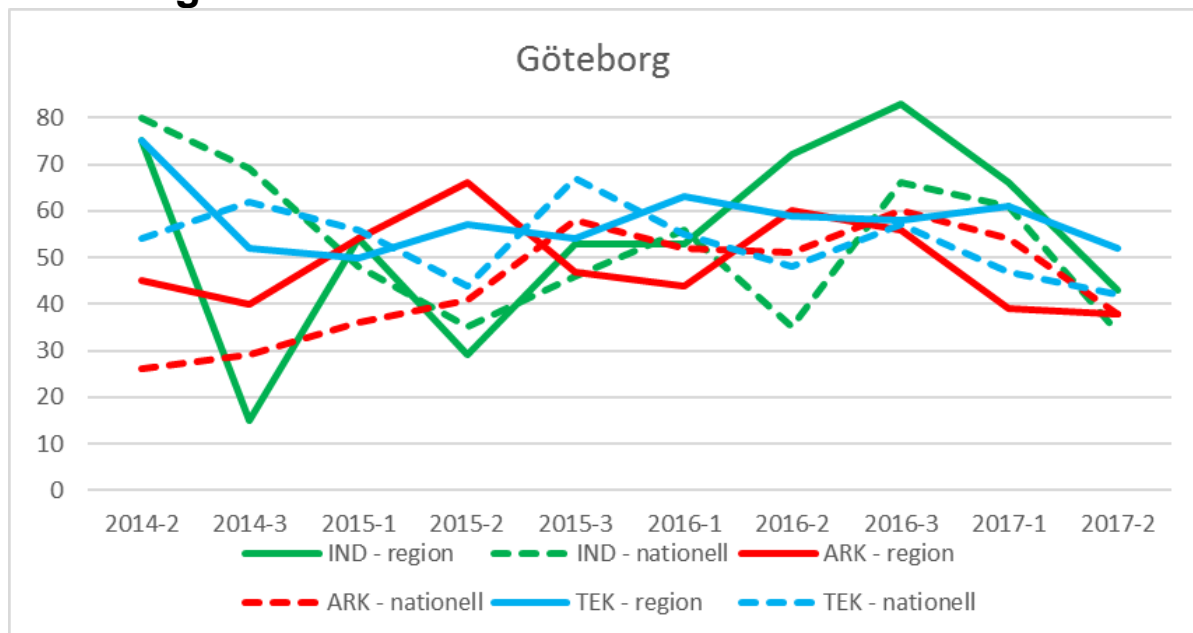

Västra Götaland, exkl Göteborg (Dalsland, Bohuslän, Västergötland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	30%	60%	10%	20%	33%	67%	0%	33%	20%	80%	0%	20%	69%	31%	0%	69%
2017 1	42%	53%	5%	37%	33%	61%	6%	27%	42%	58%	0%	42%	50%	50%	0%	50%
2016 3	67%	33%	0%	67%	60%	40%	0%	60%	54%	46%	0%	54%	54%	46%	0%	54%
2016 2	53%	40%	7%	46%	47%	53%	0%	47%	45%	55%	0%	45%	42%	58%	0%	42%
2016 1	41%	53%	6%	35%	38%	56%	6%	32%	50%	50%	0%	50%	76%	24%	0%	76%
2015 3	33%	61%	8%	25%	44%	56%	0%	44%	50%	44%	6%	44%	44%	56%	0%	44%
2015 2					29%	64%	7%	22%	33%	67%	0%	33%	46%	46%	8%	38%
2015 1	30%	70%	0%	30%	22%	78%	0%	22%	29%	71%	0%	29%	50%	50%	0%	50%
2014 3	29%	71%	0%	29%	50%	33%	17%	33%	25%	50%	25%	0%	50%	25%	25%	25%
2014 2	46%	31%	23%	23%	31%	61%	8%	23%	33%	59%	8%	25%	33%	59%	8%	25%
ARKITEKTER																
2017 2	11%	89%	0%	11%	11%	78%	11%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2017 1	36%	64%	0%	36%	46%	54%	0%	46%	14%	86%	0%	14%	29%	71%	0%	29%
2016 3	36%	64%	0%	36%	36%	64%	0%	36%	20%	80%	0%	20%	17%	83%	0%	17%
2016 2	50%	50%	0%	50%	30%	70%	0%	30%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2016 1	27%	73%	0%	27%	25%	75%	0%	25%								
2015 3	33%	59%	8%	25%	23%	77%	0%	23%					20%	80%	0%	20%
2015 2					25%	67%	8%	17%	0%	86%	14%	-14%	43%	57%	0%	43%
2015 1	11%	78%	11%	0%	37%	63%	0%	37%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2014 3	17%	83%	0%	17%	33%	67%	0%	33%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%
2014 2	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKONSULTER																
2017 2	38%	62%	0%	38%	15%	85%	0%	15%	37%	63%	0%	37%	56%	44%	0%	56%
2017 1	23%	73%	4%	19%	30%	70%	0%	30%	38%	52%	10%	28%	50%	50%	0%	50%
2016 3	35%	65%	0%	35%	25%	75%	0%	25%	53%	42%	5%	48%	45%	55%	0%	45%
2016 2	32%	68%	0%	32%	53%	47%	0%	53%	25%	69%	6%	19%	44%	56%	0%	44%
2016 1	31%	65%	4%	27%	37%	59%	4%	33%	22%	69%	9%	13%	48%	52%	0%	48%
2015 3	24%	76%	0%	24%	24%	76%	0%	24%	33%	50%	17%	16%	42%	58%	0%	42%
2015 2					28%	55%	17%	11%	57%	43%	0%	57%	46%	54%	0%	46%
2015 1	32%	63%	5%	27%	27%	73%	0%	27%	30%	65%	5%	25%	37%	63%	0%	37%
2014 3	33%	54%	13%	20%	53%	47%	0%	53%	0%	100%	0%	0%	10%	90%	0%	10%
2014 2	27%	66%	7%	20%	19%	81%	0%	19%	8%	92%	0%	8%	14%	86%	0%	14%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Göteborg

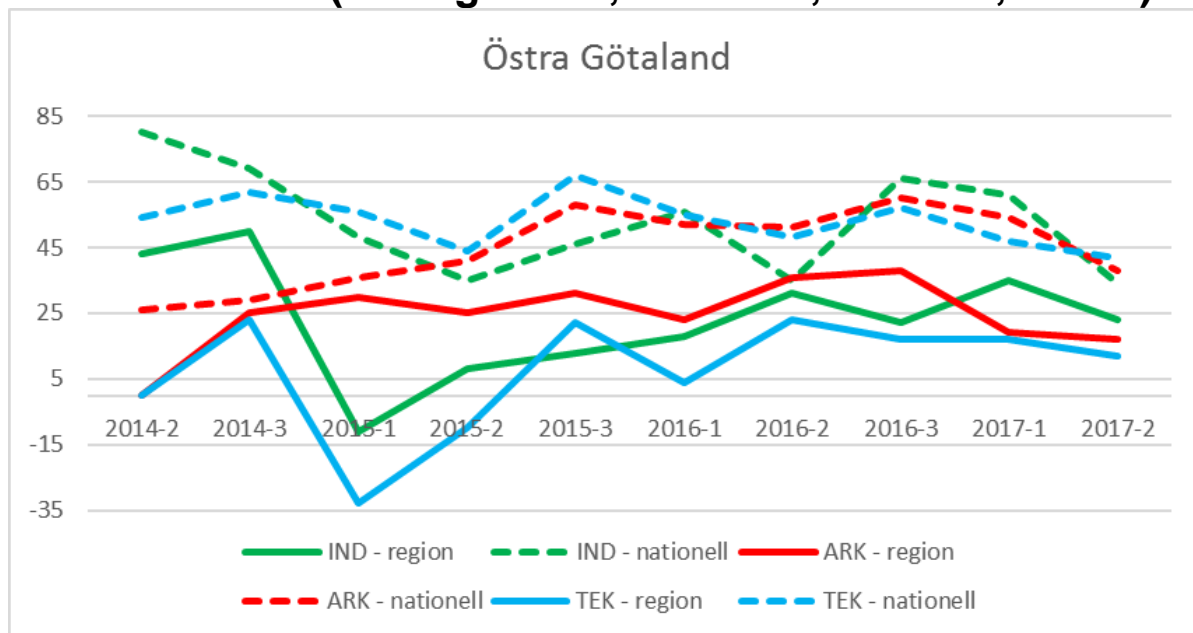

Göteborg

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	33%	67%	0%	33%	43%	57%	0%	43%	43%	43%	14%	29%	69%	31%	0%	69%
2017 1	59%	36%	5%	54%	71%	24%	5%	66%	42%	32%	16%	26%	79%	21%	0%	79%
2016 3	74%	26%	0%	74%	83%	17%	0%	83%	84%	5%	11%	73%	95%	5%	0%	95%
2016 2	61%	33%	6%	55%	72%	28%	0%	72%	67%	22%	11%	56%	72%	22%	6%	66%
2016 1	50%	45%	5%	45%	53%	47%	0%	53%	78%	11%	11%	67%	76%	24%	0%	76%
2015 3	33%	61%	6%	27%	53%	47%	0%	53%	60%	35%	5%	55%	75%	20%	5%	70%
2015 2					36%	57%	7%	29%	58%	42%	0%	58%	58%	42%	0%	58%
2015 1	38%	62%	0%	38%	54%	46%	0%	54%	50%	33%	17%	33%	67%	33%	0%	67%
2014 3	57%	43%	0%	57%	23%	69%	8%	15%	67%	33%	0%	67%	83%	9%	8%	75%
2014 2	61%	28%	11%	50%	75%	25%	0%	75%	61%	28%	11%	50%	78%	11%	11%	67%
ARKITEKTER																
2017 2	23%	77%	0%	23%	38%	62%	0%	38%	56%	44%	0%	56%	44%	56%	0%	44%
2017 1	50%	50%	0%	50%	39%	61%	0%	39%	67%	33%	0%	67%	67%	33%	0%	67%
2016 3	56%	44%	0%	56%	56%	44%	0%	56%	67%	33%	0%	67%	57%	43%	0%	57%
2016 2	75%	25%	0%	75%	60%	40%	0%	60%	70%	30%	0%	70%	54%	46%	0%	54%
2016 1	50%	50%	0%	50%	44%	56%	0%	44%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2015 3	60%	40%	0%	60%	47%	53%	0%	47%	42%	50%	8%	34%	50%	50%	0%	50%
2015 2					73%	20%	7%	66%	42%	50%	8%	34%	46%	54%	0%	46%
2015 1	55%	45%	0%	55%	54%	46%	0%	54%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2014 3	44%	56%	0%	44%	40%	60%	0%	40%	37%	63%	0%	37%	37%	63%	0%	37%
2014 2	78%	22%	0%	78%	56%	33%	11%	45%	14%	57%	29%	-15%	62%	38%	0%	62%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	67%	29%	4%	63%	52%	48%	0%	52%	76%	20%	4%	72%	92%	8%	0%	92%
2017 1	65%	32%	3%	62%	61%	39%	0%	61%	78%	13%	9%	69%	74%	23%	3%	71%
2016 3	63%	34%	3%	60%	58%	42%	0%	58%	74%	19%	7%	67%	79%	21%	0%	79%
2016 2	68%	32%	0%	68%	59%	41%	0%	59%	67%	28%	5%	62%	91%	9%	0%	91%
2016 1	72%	25%	3%	69%	66%	31%	3%	63%	53%	40%	7%	46%	80%	20%	0%	80%
2015 3	55%	36%	9%	46%	59%	36%	5%	54%	55%	25%	20%	35%	70%	25%	5%	65%
2015 2					61%	35%	4%	57%	61%	30%	9%	52%	78%	22%	0%	78%
2015 1	50%	41%	9%	41%	50%	50%	0%	50%	58%	32%	10%	48%	79%	16%	5%	74%
2014 3	33%	48%	19%	14%	52%	48%	0%	52%	47%	42%	11%	36%	55%	39%	6%	49%
2014 2	41%	45%	14%	27%	75%	25%	0%	75%	38%	57%	5%	33%	62%	38%	0%	62%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Östra Götaland (Östergötland, Småland, Gotland, Öland)

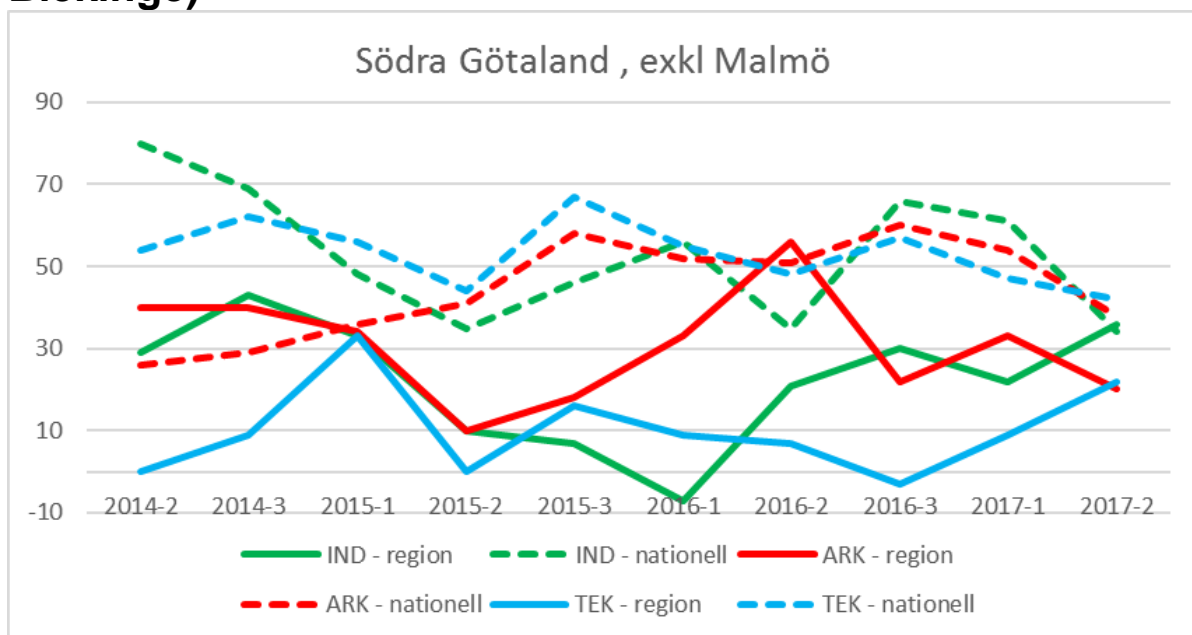

Östra Götaland (Östergötland, Småland, Gotland, Öland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	36%	64%	0%	36%	23%	77%	0%	23%	42%	58%	0%	42%	33%	59%	8%	25%
2017 1	28%	72%	0%	28%	35%	65%	0%	35%	14%	79%	7%	7%	25%	75%	0%	25%
2016 3	33%	60%	7%	26%	29%	64%	7%	22%	23%	69%	8%	15%	42%	50%	8%	34%
2016 2	14%	79%	7%	7%	31%	69%	0%	31%	27%	73%	0%	27%	27%	66%	7%	20%
2016 1	20%	80%	0%	20%	18%	82%	0%	18%	55%	36%	9%	46%	40%	60%	0%	40%
2015 3	23%	69%	8%	15%	20%	73%	7%	13%	18%	73%	9%	9%	18%	73%	9%	9%
2015 2					8%	92%	0%	8%	18%	64%	18%	0%	18%	73%	9%	9%
2015 1	0%	100%	0%	0%	0%	89%	11%	-11%	30%	70%	0%	30%	20%	70%	10%	10%
2014 3	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%	29%	57%	14%	15%
2014 2	50%	50%	0%	50%	43%	57%	0%	43%	44%	45%	11%	33%	44%	45%	11%	33%
ARKITEKTER																
2017 2	23%	77%	0%	23%	25%	67%	8%	17%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2017 1	19%	75%	6%	13%	25%	69%	6%	19%	33%	67%	0%	33%	22%	78%	0%	22%
2016 3	20%	73%	7%	13%	38%	62%	0%	38%	22%	67%	11%	11%	44%	56%	0%	44%
2016 2	57%	43%	0%	57%	36%	64%	0%	36%	0%	80%	20%	-20%	43%	57%	0%	43%
2016 1	33%	56%	11%	22%	29%	65%	6%	23%	17%	66%	17%	0%	50%	50%	0%	50%
2015 3	19%	69%	12%	7%	31%	69%	0%	31%	0%	86%	14%	-14%	12%	76%	12%	0%
2015 2					33%	59%	8%	25%	67%	33%	0%	67%	62%	38%	0%	62%
2015 1	40%	50%	10%	30%	30%	70%	0%	30%	29%	71%	0%	29%	43%	57%	0%	43%
2014 3	30%	50%	20%	10%	25%	75%	0%	25%	25%	75%	0%	25%	25%	75%	0%	25%
2014 2	60%	40%	0%	60%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	23%	77%	0%	23%	12%	88%	0%	12%	50%	36%	14%	36%	67%	33%	0%	67%
2017 1	19%	75%	6%	13%	25%	69%	6%	19%	30%	65%	5%	25%	40%	60%	0%	40%
2016 3	26%	61%	13%	13%	17%	83%	0%	17%	42%	47%	11%	31%	50%	50%	0%	50%
2016 2	13%	67%	20%	-7%	23%	77%	0%	23%	58%	34%	8%	50%	58%	34%	8%	50%
2016 1	22%	74%	4%	18%	14%	76%	10%	4%	23%	73%	4%	19%	55%	45%	0%	55%
2015 3	19%	75%	6%	13%	22%	78%	0%	22%	45%	55%	0%	45%	46%	54%	0%	46%
2015 2					16%	58%	26%	-10%	53%	47%	0%	53%	40%	53%	7%	33%
2015 1	23%	71%	6%	17%	33%	67%	0%	33%	27%	66%	7%	20%	40%	60%	0%	40%
2014 3	8%	84%	8%	0%	31%	61%	8%	23%	10%	80%	10%	0%	27%	73%	0%	27%
2014 2	15%	85%	0%	15%	0%	100%	0%	0%	17%	75%	8%	9%	25%	67%	8%	17%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Södra Götaland, exklusive Malmö (Halland, Skåne, Blekinge)

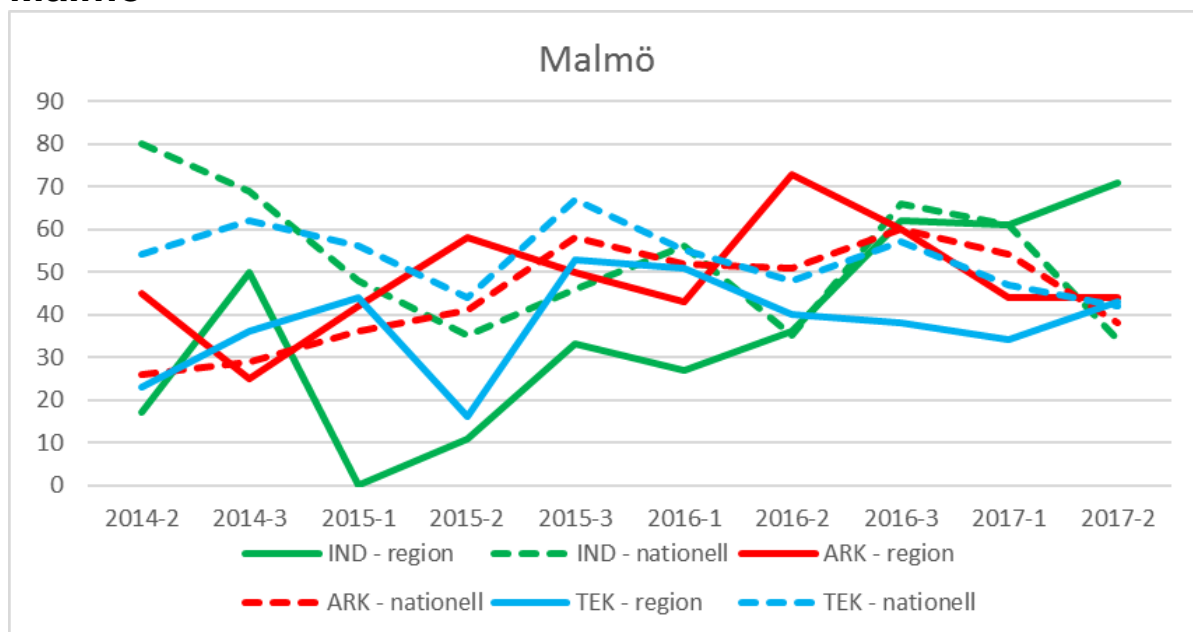

Södra Götaland, exkl Malmö (Halland, Skåne, Blekinge)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	18%	82%	0%	18%	36%	64%	0%	36%	14%	72%	14%	0%	50%	50%	0%	50%
2017 1	29%	64%	7%	22%	29%	64%	7%	22%	20%	70%	10%	10%	30%	60%	10%	20%
2016 3	9%	82%	9%	0%	30%	70%	0%	30%	33%	67%	0%	33%	22%	78%	0%	22%
2016 2	21%	72%	7%	14%	21%	79%	0%	21%	0%	83%	17%	-17%	25%	58%	17%	8%
2016 1	21%	72%	7%	14%	8%	77%	15%	-7%	27%	55%	18%	9%	18%	82%	0%	18%
2015 3	7%	80%	13%	-6%	14%	79%	7%	7%	25%	58%	17%	8%	8%	75%	17%	-9%
2015 2					10%	90%	0%	10%	22%	67%	11%	11%	33%	56%	11%	22%
2015 1	12%	88%	0%	12%	33%	67%	0%	33%	14%	86%	0%	14%	50%	50%	0%	50%
2014 3	14%	86%	0%	14%	57%	29%	14%	43%	0%	100%	0%	0%	80%	0%	20%	60%
2014 2	44%	56%	0%	44%	29%	71%	0%	29%	33%	45%	22%	11%	37%	63%	0%	37%
ARKITEKTER																
2017 2	54%	38%	8%	46%	27%	64%	7%	20%	0%	100%	0%	0%	44%	56%	0%	44%
2017 1	31%	69%	0%	31%	33%	67%	0%	33%	22%	78%	0%	22%	33%	67%	0%	33%
2016 3	33%	67%	0%	33%	29%	64%	7%	22%	25%	75%	0%	25%	37%	63%	0%	37%
2016 2	53%	47%	0%	53%	56%	44%	0%	56%	40%	50%	10%	30%	27%	73%	0%	27%
2016 1	38%	54%	8%	30%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%
2015 3	38%	62%	0%	38%	18%	82%	0%	18%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
2015 2					20%	70%	10%	10%	12%	88%	0%	12%	50%	50%	0%	50%
2015 1	30%	50%	20%	10%	42%	50%	8%	34%	14%	72%	14%	0%	17%	83%	0%	17%
2014 3	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%	44%	56%	0%	44%	11%	89%	0%	11%
2014 2	33%	50%	17%	16%	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	25%	75%	0%	25%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	21%	74%	5%	16%	22%	78%	0%	22%	46%	39%	15%	31%	54%	46%	0%	54%
2017 1	4%	83%	13%	-9%	13%	83%	4%	9%	42%	58%	0%	42%	37%	63%	0%	37%
2016 3	15%	73%	12%	3%	8%	81%	11%	-3%	42%	53%	5%	37%	53%	47%	0%	53%
2016 2	8%	92%	0%	8%	7%	93%	0%	7%	8%	92%	0%	8%	45%	55%	0%	45%
2016 1	16%	72%	12%	4%	17%	75%	8%	9%	30%	60%	10%	20%	52%	48%	0%	52%
2015 3	26%	58%	16%	10%	21%	74%	5%	16%	31%	61%	8%	23%	50%	50%	0%	50%
2015 2					13%	74%	13%	0%	46%	54%	0%	46%	54%	46%	0%	54%
2015 1	25%	69%	6%	19%	39%	55%	6%	33%	8%	92%	0%	8%	23%	77%	0%	23%
2014 3	17%	75%	8%	9%	18%	73%	9%	9%	30%	70%	0%	30%	30%	70%	0%	30%
2014 2	15%	77%	8%	7%	0%	100%	0%	0%	18%	82%	0%	18%	17%	83%	0%	17%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

Malmö

Malmö																
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 2	60%	40%	0%	60%	71%	29%	0%	71%	33%	56%	11%	22%	50%	50%	0%	50%
2017 1	29%	64%	7%	22%	61%	39%	0%	61%	29%	71%	0%	29%	62%	38%	0%	62%
2016 3	22%	78%	0%	22%	62%	38%	0%	62%	29%	71%	0%	29%	62%	38%	0%	62%
2016 2	42%	58%	0%	42%	36%	64%	0%	36%	22%	67%	11%	11%	56%	33%	11%	45%
2016 1	38%	62%	0%	38%	36%	55%	9%	27%	44%	56%	0%	44%	44%	56%	0%	44%
2015 3	25%	67%	8%	17%	33%	67%	0%	33%	44%	56%	0%	44%	40%	60%	0%	40%
2015 2					22%	67%	11%	11%	33%	45%	22%	11%	44%	45%	11%	33%
2015 1	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2014 3	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%	75%	0%	25%	50%
2014 2	14%	72%	14%	0%	17%	83%	0%	17%	14%	57%	29%	-15%	33%	67%	0%	33%
ARKITEKTER																
2017 2	56%	38%	6%	50%	50%	44%	6%	44%	67%	33%	0%	67%	87%	13%	0%	87%
2017 1	58%	42%	0%	58%	44%	56%	0%	44%	90%	10%	0%	90%	70%	30%	0%	70%
2016 3	67%	33%	0%	67%	60%	40%	0%	60%	60%	40%	0%	60%	67%	33%	0%	67%
2016 2	64%	36%	0%	64%	73%	27%	0%	73%	91%	9%	0%	91%	82%	18%	0%	82%
2016 1	71%	22%	7%	64%	43%	57%	0%	43%	83%	17%	0%	83%	83%	17%	0%	83%
2015 3	58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2015 2					58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	80%	20%	0%	80%
2015 1	50%	20%	30%	20%	50%	42%	8%	42%	14%	57%	29%	-15%	43%	57%	0%	43%
2014 3	29%	57%	14%	15%	25%	75%	0%	25%	17%	66%	17%	0%	43%	43%	14%	29%
2014 2	75%	12%	13%	62%	56%	33%	11%	45%	17%	83%	0%	17%	62%	38%	0%	62%
TEKNIKKONSULTER																
2017 2	48%	38%	14%	34%	43%	57%	0%	43%	50%	35%	15%	35%	75%	25%	0%	75%
2017 1	26%	67%	7%	19%	42%	50%	8%	34%	44%	44%	12%	32%	54%	42%	4%	50%
2016 3	29%	63%	8%	21%	50%	38%	12%	38%	52%	38%	10%	42%	86%	14%	0%	86%
2016 2	47%	41%	12%	35%	40%	60%	0%	40%	53%	40%	7%	46%	73%	27%	0%	73%
2016 1	48%	43%	9%	39%	55%	41%	4%	51%	67%	28%	5%	62%	67%	33%	0%	67%
2015 3	50%	39%	11%	39%	58%	37%	5%	53%	77%	8%	15%	62%	71%	29%	0%	71%
2015 2					32%	52%	16%	16%	50%	29%	21%	29%	69%	31%	0%	69%
2015 1	43%	50%	7%	36%	44%	56%	0%	44%	50%	43%	7%	43%	79%	21%	0%	79%
2014 3	23%	69%	8%	15%	43%	50%	7%	36%	40%	40%	20%	20%	60%	40%	0%	60%
2014 2	23%	46%	31%	-8%	23%	77%	0%	23%	36%	55%	9%	27%	50%	50%	0%	50%

Tabell över faktiskt och förväntad orderutveckling samt personalutveckling, historiska siffror. Visar andel ökat minus andel minskat.

KOMMANDE RAPPORTER

Under 2017 publiceras även:

- Investeringsignalen. Oktober.
- Branschöversikten/Sector Review. December.

Läs också gärna Almeegas rapporter där chefekonomen Lena Hagman genom fakta och analyser rapporterar om tjänstesektorns betydelse för den svenska ekonomin. Rapporterna innehåller analyser och prognoser kring tjänstesektorns utveckling, vissa tjänstebranschers utveckling samt makroekonomiska analyser och prognoser.

- Tjänsteindikatorn: Publiceras fyra gånger per år, kvartalsvis
- Konjunkturindikatorn: Publiceras två gånger per år

För Almeegas rapporter, besök: **almege.se** under fliken politik och ekonomi.

KONTAKT

Information om Svenska Teknik&Designföretagens verksamhet lämnas av:

Magnus Höij, vd

Tel: +46 8 762 67 05

E-post: magnus.hojj@std.se

Branschstatistik och frågor om Investeringsignalen och övriga marknadsrapporter lämnas av:

David Cramér, marknadsanalytiker

Tel: +46 8 762 67 02

E-post: david.cramer@std.se

För andra frågor kring rapporter, pressmeddelanden eller kommunikation, kontakta:

Linnea Kvist, kommunikationschef

Tel: +46 8 762 66 21

E-post: linnea.kvist@std.se

Branschöversikter, analyser och tidigare upplagor av Investeringsignalen återfinns på www.std.se.

Kontakt:

David Cramér, marknadsanalytiker

tel: 08-762 67 02

epost: david.cramer@std.se

Magnus Höij, vd

tel: 08-762 67 05

epost: magnus.hoij@std.se

www.std.se

Svenska Teknik &
Designföretagen
● almeida